

Turistický magazín

ročník XV., květen 2021

ZDARMA

KAM

po Česku

www.kampocesku.cz

*Zážitky se nedají
sečítat, zážitek
nemá délku a šířku.
Má – anebo nemá
– jen hloubku.
-Miroslav Horníček-*

**Zážitky jsou emoce, které
ukládáme na horší časy**

alšova
jihočeská
galerie

**MALEVIČ
RODČENKO
KANDINSKIJ
& RUSKÁ AVANTGARDA**
ze sbírky Muzea umění Jekatěrinburg

#malevichsouthbohemia
www.ajg.cz

1. 5. – 1. 8. 2021

Milí čtenáři,

říká se máj, lásky čas, proto polibek pod rozkvetlou třešní a památné verše „Byl pozdní večer – první máj – večerní máj – byl lásky čas“. Když Karel Hynek Mácha 23. dubna roku 1836, tedy před 185 lety, vydal svůj Máj, ještě netušil, že se stane po letech národem zvoleným patronem zamilovaných. Kdo však četl Máj, dá mi za pravdu, že láskyplně čtení to zrovna není. Ba naopak, spíše v duchu

pověry, že „Svatba v máji, do roka máry“. To mě vede k přesvědčení, že možná bylo vše myšleno jinak. V květnu vysychají meze, provoní se háj a zem prohřátá jarním sluncem láká k láskyplným hrám. Tím pádem by připadaly svatby až na červen a dál, hned poté, jakmile akteři májového laskání zaznamenají její plody.

Tímto bych chtěl požádat všechny, kdo plánují májová láskyplná setkání v lůně přírody, aby byli pamětlivi výsledků nedávné studie, že hluk škodí stromům a přírodě vůbec. Například u borovic v hlučných zónách zaznamenali vědci 75procentní pokles počtu semenáčků oproti klidnějším místům. Tak pozor na semenáčky. Životní cesta je pestrou paletou vjemů od láskyplných, příjemných a radostných až po ty, co bychom raději hned zapomněli, přesto i ty se ukládají do vzpomínek. Se vzpomínkami pracujeme v pozdějším věku, pokud si vzpomene. Dokud jsme děti, je nám hej. Vjemy jsou poznáním všeho, co život nabízí. Od chutí, vůní a zvuků po teplo, zimu, nespavost když rostou zuby nebo to, že na horká kamna se nesahá. V pokročilém věku už víme, co s tím, co život přináší, nebo se to od nás alespoň očekává. Proto by mělo mít stáří mnoho krásných výhod, jen si teď nemohu vzpomenout jakých.

Nechme vzpomínky vzpomínkám a zamysleme se, jak naložit s možnostmi, které nám dává přicházející jaro a do propadlité dějiny mizející omezení. Myslím, že všude bude krásně. Slunce projasní svět kolem nás, zadumané dny i naše tváře. Bude se čemu obdivovat a z čeho radovat, to je jisté. Stejně jako v přírodě, tak i v žilách KAM po Česku začíná proudit životodárná míza po dlouhém zimním spánku. Na jeho květnových stránkách objevíte ne jeden skvělý tip na májový výlet, zábavu i poučení. Přeji vám, aby vaše cesta byla plná vjemů, poznání a krásných vzpomínek.

Luděk Sládek, šéfredaktor

27. 4. 2021
v elektronické podobě

Z PRANOSTIK...

Roj, který se v máji rojí,
za plný vůz sena stojí;
ale o svatém Jáně
ani za vodu v džbáně.

KAM vybírá z obsahu

Supi nad zeměmi Koruny české	04
Rebel dějin slovanských	05
První Čech na nejvyšší hoře světa	07
Kralupský Hostibejk	08
Vlašský dvůr v novém kabátě	10
Historické město roku 2020	11–14
Výlet do vodního mlýna Hoslovice	17
Pravé prázdniny na farmě v Plzeňském kraji SOUTĚŽ	18
Pohledy z výšky	19
Památky Dolního Poohří	21
Máme rádi zvířata, zvířata, zvířata... SOUTĚŽ	25
Z Pardubic do Chuchle za 92 minut	26
Kde bydlí čarodějnice?	29
Na Východní Moravu za zážitky SOUTĚŽ	30

Kostel ve Staré Boleslavi (975 let)

Málokdy se stane, aby místo vraždy bylo vysvěceno. Leč stalo se. Ve Staré Boleslavi k uctění památky knížete Václava.

Bazilika svatého Václava ve Staré Boleslavi

Václav byl zavražděn roku 935 před tehdejšími kostelem sv. Kosmy a Damiána a po tři roky zde byl i pohřben. Kníže Břetislav nechal na tomto místě po roce 1039 vystavět románskou baziliku, do které byl začleněn i původní kostel a která v tehdejší době patřila k největším v Čechách. Kosmas uvádí, že svatostánek byl vysvěcen 19. května 1046 pražským biskupem Šebířem. V průběhu časů prošla bazilika renesančními a barokními úpravami.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Bitva u Plzně (1045 let)

Odbojník vévoda bavorský Jindřich Svárlivý proti králi a císaři Svaté říše římské Otovi II. byl hoden svého přídomku. Po útěku ze zajetí roku 976 shromáždil opoziční síly v říši.

Plamenná orlice, erb Přemyslovců

Císař Ota II. odbojníky překvapil a obklíčil v Řezně. Jindřich prchl do Čech, kde hledal azyl na knížecím dvoře u Boleslava II. Proto Ota II. vpadl do Čech, ale když byla jedna část jeho vojska, odpočívající na louce pod hradem Plzní, přepadena a rozdracena Boleslavem II., zbytek výpravy odtáhl zpět. Boleslav II. nebyl také žádný beránek a odpověděl novým vpádem do říše.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

KAM na výlet s LEOPOLDEM SULOVSÝM

Pojďme se vydat na poněkud netradiční výlet. S Leopoldem Sulovským jsme zavzpomínali na jeho výstup na nejvyšší horu světa. Přestože se na Mount Everest mnozí z nás asi nevypraví, budiž nám úspěch prvního Čecha inspirací. Ke zdolání vrchu v okolí, k horskému výšlapu, ale i k odhodlání a odvaze.

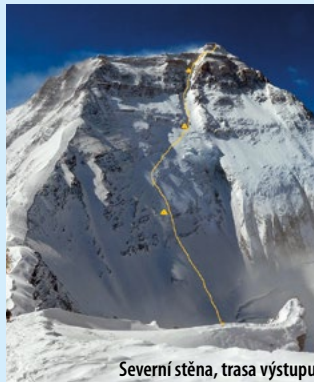
17. května 1991 v 16:25 místního času stanul Leopold Sulovský na Mount Everestu. Horu zdolal prvovýstupem přes takzvaný Nortonův kuloár.

Proč jste si pro svůj výstup na Mount Everest zvolil cestu přes Nortonův kuloár?

Jednalo se o čisté italskou expedici, která měla svůj plán a program již stanovený. O své nominaci jsem se dozvěděl čtyři týdny před odjezdem, kdy jsem byl Itálům doporučen Jiřím Novákem (ČHS). Svou nominaci jsem považoval za obrovskou příležitost

Leopold Sulovský na vrcholu Mount Everestu

Severní stěna, trasa výstupu

změřit své síly v tak významném projektu, jakým Nortonův kuloár je. (O výstup na Mt. Everest jsem se pokoušel už v roce 1987 prvovýstupem v JZ stěně, tehdy neúspěšně.)

Co jste si s sebou na vrchol přinesl?

Na vrchol jsem si sebou zvláštního nepřinesl, normálně jsem s sebou nosil talismany od mých dětí, tentokrát se situace s výstupem na vrchol poněkud změnila. Dvojice Battistino Bonali – Leopold Sulovský měla vystřídat neúspěšnou dvojici Giuliano De Marchi – Fausto De Stefani. Místo střídání došlo k několikadenní záchraně původní vrcholové dvojice a sestupu do základního tábora. Až potom, po několikadenním odpočinku se nám podařilo vrcholu dosáhnout.

Děkujeme Vám za zajímavé vyprávění a přeje vše dobré.

Naděž Landíková

foto © Leopold Sulovský

Dopisy čtenářů

Děkuji za poučné čtení – teď jen v telefonu. V normálním čase vyzvedávám u děvčat i v našem „íčku“. S pozdravem M. Kočvarová, Boskovice

Děkujeme také a slibujeme, že už bude jenom lépe a radostněji.

Vážená paní redaktorko, udělali jste mi nesmírnou radost zasláním krásného trička s logem časopisu, které jsem obdržela za účast v soutěži Augustinova historická ftohádanka. Moc ráda pročítám váš časopis, vždy se těším na nové číslo, pro které jsem až donedávna docházela do našeho infocentra, i když to byl často boj s časem, abych ho stihla vyzvednout včas, než bylo rozebráno. Jsem ráda, že nám to teď posíláte přes počítač. Ještě jednou velké díky a přeji vám i celému kolektivu, aby se vám dařilo jako dosud zachovat časopis a dělat stálou radost nám čtenářům. Zdraví Jaroslava Viktorínová, Rychnov nad Kněžnou

Vážená paní Viktorínová, Vaše poděkování kolegyni paní Martině Jurové jsme vyřídili – byla moc ráda. Jako maminka dvou dětí dělá v tomto čase z domova a moc jí to nezávidíme. Děti mají stídnou výuku, takže jedno je ve škole, druhé doma a naopak. Martina neustále pendluje mezi školou, plotnou, pračkou, úkoly a výukou díky počítači. K tomu zajišťuje rozeslání výher našim čtenářům, prostě funguje

na 150 %. Proto mě požádala, abych Vám poděkovala za milé psaní, což tímto činím – děkujeme.

Vážená paní Sládková, vážený pane šéfredaktore, přeji hezké dny a krásné Velikonoce s bohatou pomlázkou, v klidu, pohodě a s pevným zdravím. Děkuji za další krásný měsíčník Kam po Česku. Opět mě nadchla soutěž na podkladu historických kreseb z díla HZT Království českého, tentokrát náповěda byla hóódně adresná – těším se na další pokračování... Jste skutečně jeden z nejlepších turistických časopisů na našem trhu, držím palce, jste skvělí. S pozdravem Petr Rosendorf

Vážený pane Rosendorfe, děkujeme za milé přání a dovolte i nám popřát Vám klidné Velikonoce, svátky zmrtvýchvstání Krista, tradice po bezmála 2 000 let slavené křesťany a více než 3 200 let slavené Židy coby pesach. Škoda jen, že se tradice tolik vytrácí a jejich sama podstata je upozaděna nákupy, hodováním nebo jen několika dny volna. Děkujeme také za ocenění naší práce, zvláště v době, kdy to je více než těžké, si toho ceníme. Jak psát o turistice, kultuře, společenských akcích, když to nejde? Tak vaříme z vody a věříme, že až to půjde, leckterý tip na výlet se pak hodí.

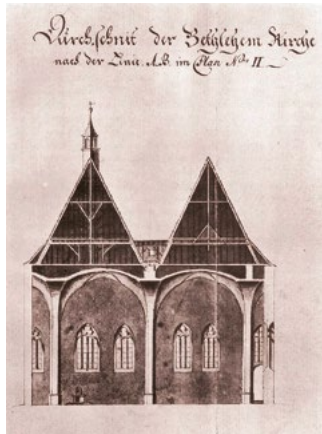
Luděk Sládek, šéfredaktor

Betlémská kaple

(630 let)

V zakládací listině z 24. 5. 1391 její zakladatelé ustanovili, že má kaple sloužit ke kázání v českém jazyce. Dnes národní kulturní památku založili staroměstský měšťan Kříž, řečený Kramář, a Hanuš z Milheimu, dvořan Václava IV.

Kramář Kříž věnoval na stavbu kaple zahradu o rozloze 800 m² s podsklepeným domkem. Betlémská kaple nikdy nebyla farním kostelem. Úzce je spjata s osobností mistra Jana Husa, který zde zhruba deset let působil. Jeho následovníkem se stal Jakoubek ze Stříbra. Po roce 1611 spravovala chrám jednotu bratrská. Po zrušení jezuitského řádu přešla kaple do rukou státu. Na krátkou dobu byla filiálním kostelem sv. Jiljí, roku 1786 musela být pro svůj špatný stav zčásti zbořena. Definitivní konec kaple nastal v 19. století, na místě kaple byl postaven obytný dům, který zde stál až do roku 1949. Na základě vládního nařízení

Řez Betlémskou kaplí, F. L. Hergert, 1785

Jižní průčelí kaple na Betlémském náměstí

z 30. 7. 1948 bylo rozhodnuto o obnově kaple. Projekt se ujal prof. Ing. architekt Jaroslav Fragner, nová Betlémská kaple byla veřejnosti zpřístupněna 5. 7. 1954. Od roku 1993 slouží kaple jako slavnostní aula Českého vysokého učení technického v Praze. V roce 2015 byl do její zvonice umístěn nový zvon o váze 48 kg.

-namo-

Krátce, rázně (925 let)

Tak panoval český kníže Břetislav II. († 22. 12. 1100) z rodu Přemyslovců. Nejstarší syn knížete a krále Vratislava II. a druhé manželky Adléty Uherské za krátkou dobu své vlády (1092–1100) dosáhl mnohého.

Kamieniec Ząbkowicki, palác, 2016

Snažil se o omezení vlivu Říše římské na český stát, upevnil svou knížecí moc a vyhnal Vršovce. Roku 1094 zakázal pohanství, posvátné stromy a háje dal vykácet a spálit. Zahraniční politiku zaměřil proti Polsku, které za postoupení Slezska neodvádělo poplatky. V květnu 1096 spor přerostl v nový vpád Břetislava do Slezska, kdy opanoval Kladsko, rozbořil hrad Bardo nad Nisou a dal vystavět východněji hrad Kamienec (Kamieniec Ząbkowicki).

Antonín Fridrich

Další český upálený (605 let)

Český filozof, teolog, mistr univerzity Pařížské, Kolínské, Heidelberské, Pražské, student Oxfordu, propagátor myšlenek Jana Viklefa a přítel Jana Husa byl za své poznání upálen. Jeroným Pražský (1377/78–1416) si totiž dovolil 7. 4. 1415 přibít na dveře kostnických kostelů a radnice letáky (latinsky, německy, česky) a žádat o veřejné slyšení.

Z obavy před uvězněním prchal do Čech. Na základě zatykače vydaného koncilem 18. 4. byl 25. 4. zatčen v Híršavě u českých hranic a 23. 5. v okovech doveden do Kostnice. Na 21. valném shromáždění koncilu byl patrně 28. 5. 1416 odsouzen k trestu smrti upálením. Dostal dva dny na rozmyšlenou, ale když neodvolal, byl 30. května 1416 upálen na místě jako Jan Hus. Popel rétora, kritika modloslužebnictví, realisty, ale také obdivovatele žen a poety byl, stejně jako popel Husův či spálené kosti Viklefa (mrtvého 32 let), vhozen do Rýna. „S čelem jasným a veselým, s tváří nadšenou šel na smrt, nezalekl se ohně, ani těch muk, ani smrti. Nikdy nikdo ze stoiků nepodstoupil smrt s duchem tak neochvějným a tak neohroženým, jako tento se zdál toužit po ní... když chtěl kat zapáliti oheň zezadu, aby ho neviděl, pravil: Sem přístup a před mou tváří zapal oheň; vždyť

Upálení Jeronýma Pražského, Kniha mučedníků, John Fox, 1563

Jeroným Pražský vedený k hranici, Kostnická kronika, Ulrich Richental, po roce 1420

kdybch se ho byl bál, nikdy bych byl nepřišel na toto místo, jemuž jsem mohl uniknouti," Poggio Bracciolini, Dopis o smrti mistra Jeronýma Pražského. Buďme tedy pamětlivi slov Jeronýmových: „Svatosvatý národ český má být ve své zemi hlavou, a ne ocasem.“

Josef Grof

Proti Uhrům (905 let)

Bývaly to horké hlavy, naši předkové. Mírové rozhovory o pohraničním území Lucko se na plánovaném setkání zvrtyly v krvavou řež.

Bitva na Luckém poli, Česko-moravská kronika, K. V. Zapa, 1862

Kníže Vladislav I. a uherský král Štěpán II. namísto diplomacie zvolili 13. května 1116 krvavá jatka. Přesné místo tehdejšího konfliktu na „Luckém poli“ není známo, ale nachází se někde mezi obcemi Dolní Němčí, Slavkov a Nivnice. Vladislavova vojska dokázala Uhry vytlačit a bitva přispěla k určitému ustálení hranice mezi Moravou a Uhry. Dnes tuto událost připomíná pamětní kámen u cyklostezky z Pomoraví do Bílých Karpat.

-babok-

Historia magistra vitae

Květen 1311 (710 let)

Král **Jan Lucemburský podnikl výpravu na Moravu**. Obnovil závislost Opavska na českém králi. Knížectví bylo dáno Boleslavovi, vévodovi vratislavskému, zástavou za věno 8 tisíc hřiven stříbra, které mělo být vyplaceno jeho manželce Markétě, sestře královny Elišky Přemyslovny.

Květen 1401 (620 let)

Vojska markraběte Viléma I. Míšeňského vpadla na Mostecko, které značně zpusťořila. Vilém býval častým hostem na pražském dvoře Karla IV. a byl zasnouben s jeho neteří. Zúčastnil se i jeho pohřbu v roce 1378. Od roku 1391 vládl v Braniborsku jménem moravského markraběte Jošta.

Květen 1521 (500 let)

Vůdce německé radikální reformace **Tomáš Müntzer přijel do Čech** na pozvání univerzity. Doufal, že se Čechy stanou základem nápravy celého Německa. Hodlal u nás vybudovat „říši bratrské rovnosti“. Kázal v Betlémské kapli a jeho Výzva k Pražanům vyvolala útoky proti klášterům.

1. 5. 1781 (240 let)

„Císařem Josefem II. zaveden **nový řád procesu civilního**, jímž dovršeny reformy tereziánské a nadobro odstraněny všechny zbytky tortury bývalého útrpného práva, kteréž se od dob středověkých dochovalo až do věku XVIII.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 410)

2. 5. 1411 (610 let)

„Zbyněk Zajíc z Hazenburka, arcibiskup pražský, listem svým, daným na hradě Roudnici, vyhlásil **interdikt nad městem Prahou a okolím** do dvou mil, jímž zastaveny služby Boží a přísluhování svátostmi.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 412)

Supi nad zeměmi Koruny české (280 let)

Smrt císaře Svaté říše římské Karla VI. v říjnu 1740 přivedla Rakousko i země Koruny české na hranu samotné existence. Vše musela vyřešit mladička a již několik měsíců těhotná panovnice Marie Terezie.

Období let 1740 až 1742 dnes historikové nazývají bojem o rakouské dědictví. Mladá 23letá panovnice a její říše se zdály být snadným soustem pro predátory v okolí. Když k tomu připočteme ne příliš kvalitní armádu, kterou po sobě Karel VI. zanechal, byl vhodný čas pro akci. Nejdříve Prusové obsadili ještě před Vánocemi Slezsko a v dubnu 1741 porazili Rakušany u Maľujowic (Mollwitz). Porcování Rakouska začalo a jeho součástí měly být i země Koruny české. Plány na jaře roku 1741 byly následující. Sasové zaberou východní Čechy s Prahou a Horní Slezsko, Prusové ovládnou Dolní Slezsko a Bavoři západní Čechy. Byla také varianta, že celé Čechy připadnou Bavorsku včetně královského titulu, Sasku bude náležet

Země Koruny české před rokem 1742

Morava s Horním Slezskem a zbytek Slezska měl získat pruský král. Situace pro Marii Terezii byla o to složitější, protože v březnu 1741 porodila syna

Marie Terezie, Gabriello Mattei, 1736–1740

Josefa. Spletitá diplomacie s evropskými státy, spojenectví s Uhry a vyjednávání kompromisů nakonec katastrofu odvrátily. Rakousko a s ním i země Koruny české složité období přečkaly za cenu ztráty velké části Slezska.

-babok-

Vlastenecké divadlo (235 let)

Pro velký zájem o české divadlo v době národního obrození bylo 11. května 1786 založeno Divadlo Bouda. Šlo o první české divadlo, tehdy pod jménem Královské-císařské vlastenecké divadlo, založené českou divadelní společností v čele s Janem Šimonem Václavem Thámem.

Ke schválení žádosti divadelní společnosti o založení divadla však došlo až napotřetí, na pokyn císaře Josefa II. Na základě tohoto povolení z 6. 4. 1786 a povolení pražského gubernia z května 1786 bylo možné divadlo postavit. Divadlo, dřevěnou boudu, postavil a nejnmutněji vybavil teaterský mistr František Pfanter na Koňském trhu, v dolní části dnešního Václavského náměstí. Divadlo zahájilo svou činnost 8. 7. 1786 a okamžitě slavilo veliké úspěchy. Dokladem toho byly dlouhé fronty na divadelní vstupenky. Hrály se tu zejména historické hry

z českých dějin. Po třech letech fungování však začal zájem české veřejnosti opadat, patrně pro nízkou úroveň her. Divadlo se dostalo do finančních problémů, proto bylo uzavřeno

Bouda na Koňském trhu

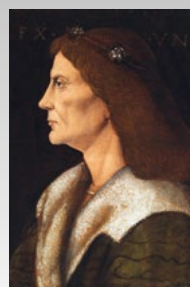
Kláster U Hybernů, 1875

a v roce 1789 „bouda“ stržena. Soubor divadla hrál později různě po Praze, až nakonec zakotvil ve zrušeném klášteře U Hybernů, kde je divadelní scéna dodnes.

Lucie Sládková

1316
(705 let)
Karel IV.
* 14. 5. 1316
† 29. 11. 1378
český král, císař
Svaté říše římské

1471
(550 let)
Matyáš Korvín
28. 5. 1471
v Jihlavě znovu
korunován
českým králem

1611
(410 let)
Matyáš Habsburský
23. 5. 1611
korunován
českým králem

JUDr. Karel Jičínský (190 let)

Český právník, archeolog, vychovatel, politik a hospodářský správce Karel Jičínský se narodil 17. května 1831 na hradě Karlštejně v rodině ředitele panství. Základní školu absolvoval tamtéž, poté studoval na piaristickém gymnáziu v Praze.

Během studií na Právnické fakultě UK navštěvoval také přednášky Jana Křtitele Erazima Vocela, zakladatele české archeologie. V roce 1852 absolvoval a roku 1857 získal titul doktora práv. V letech 1853–1874 byl vychovatelem dětí hraběte Jaromíra Černína z Chudenic (1818–1908), pobýval na zámčích v Chudenicích a Petrohradě a psal odborná právní, historická a matematická pojednání. Na Chudenicku a Petrohradsku prováděl také archeologický výzkum. V roce 1874 přešel do Jindřichova Hradce, kde se roku 1877 stal zástupcem ředitele panství a v roce 1887 centrálním ředitelem černínských panství. V té době se zasloužil o elektrické

osvětlení zámku i města, vybudování podniku na očkovací séra a jako zlepšovatel zdokonalil pluh (Nauka o pluhu 1890). Nesporné zásluhy má také v oblasti památkové péče jako konzervátor pro jihočeský region. Od roku 1884 stál v čele kuratoria jindřichohradeckého muzea, kde se podílel na objevení a záchraně nástěnných maleb v soudnici místního hradu. Uspěl také jako regionální politik – stal se členem obecního a okresního zastupitelstva v JH a od roku 1900 byl okresním starostou. Člen Jednoty českých matematiků, České akademie věd a umění, řady spolků a odborných komisí, nositel

Na výstavě v Praze 1895, druhý zleva Karel Jičínský, třetí – starosta V. Naxera, čtvrtý – tajemník J. Hora, v popředí učitel Jan Donát

Řádu Františka Josefa odešel v roce 1906 na odpočinek do Karlštejna. Z dobového tisku Ohlas od Nežárky se dozvídáme, že JUDr. Karel Jičínský zemřel 12. 6. 1910 ve věku 80 let. Z jeho letostránku v Budňanech byl převezen na hřbitov Karlotýnský do rodinné hrobky (Karlštejn, katastr dvou původních vsí Budňany a Poučník). Pohřbu se účastnili hrabata Černínové, Evžen a František, starosta Jindřichova Hradce Karel Mert a mnozí úředníci panství.

Luděk Sládek

Rebel dějin slovanských (170 let)

Historik Jan Peisker se narodil 25. května 1851 v Opařanech u Bechyně. Jediný syn ze čtyř dětí panského lesníka přišel na svět téměř slepý. Díky lékařskému zákroku zrak získal, a mohl tak začít budovat svou vědeckou kariéru.

Po gymnaziálních letech strávených v Písku a v Táboře studoval Filozofickou fakultu pražské univerzity. Zde se sblížil s profesorem Tomášem Masarykem, který později jako prezident nového státu usiloval o návrat „věrného Piskoře“ do Čech. Pro mnohé neshody se totiž vědec rozešel se svou domovinou a na vlastní žádost odešel do Štýrského Hradce. Habilitován byl v roce 1901. Začal se zabývat otázkami nejstarších slovanských dějin, přičemž svými úsudky budil rozruch v akademických kruzích. V jedné ze svých prací prezentoval nový názor na slovanský pravěk, když se snažil doložit, že Slované již dávno před svým vstupem do historie

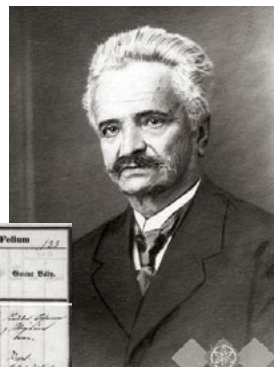

Záznam o narození Jana Peiskera v křestní matrice farní obce Opařany

podléhali dvěma porobám – germánské a turkotatarské – a že tato zkušenost na nich zanechala stopu v celé jejich historii a v národním charakteru. Po vzniku Československa přijal nabídku pražské univerzity. Jejím kruhům však vadily některé jeho názory, například domněnka, že Přemyslovci byli asi podobně jako ruští Rurikovci rodem nordických Vikingů. Po krátkém

působení na Přírodovědecké fakultě odešel na odpočinek. Zemřel 29. května 1933. V nekrologu Národních listů z 30. května 1933 se uvádí, že podle přání zesnulého má být jeho popel uložen „k nohám do hrobu milovaného učitele Pavla Josefa Šafaříka“. Hrob se nachází po zrušení hřbitova v Karlíně na pražských Olšanech.

Naďa Landíková

Jan Peisker, 1923

3. 5. 1561 (460 let)

„V sobotu den nalezení sv. Kříže, vyšel **ohěň v městě Pelhřimově**, z sladovny u Horní brány, a shořelo v městě i na předměstí okolo 40 domů.“ Pivovnictví je s Pelhřimovem spojeno již od středověku. (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 415)

4. 5. 1201 (820 let)

„Na mnoha místech v **Čechách hrozně bylo zemětřesení** okolo poledne, stavení nemálo pobořilo. K večeru pršel sníh. Něco tomu podobného že se i v Polště přihodilo, ale třetího dne máje a léta 1200.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 416)

5. 5. 1946 (75 let)

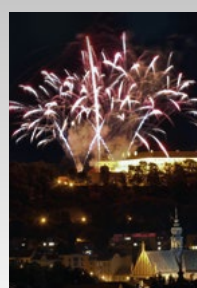
Na Brněnské přehradě **byla zahájena lodní doprava** provozovaná Dopravním podnikem města Brno. Do provozu byly nasazeny akumulátory poháněné elektrické lodě, pojmenované Brno a Morava. O lodním provozu se uvažovalo již při stavbě přehrady, teprve od roku 1959 nazývané Brněnská přehrada.

6. 5. 1346 (675 let)

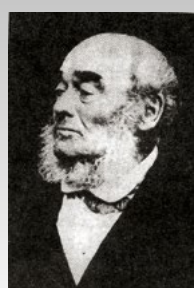
Papež Klement VI. schválil svým listem **darování koruny sv. Václavovi**. Svatováclavská koruna měla podle papežské buly spočinout na hlavě sv. Václava v pražském Chrámu sv. Víta. Korunu nechal vyrobit Karel IV. a od počátku měla veřejnoprávní charakter, nebyla osobním majetkem krále.

7. 5. 1991 (30 let)

Na Benešovsku spadl v noci tzv. **benešovský bolid** s jasností –19,5 magnitudy. Jeho části byly nalezeny v dubnu 2011. Jedná se o první případ na světě, kdy se podařilo nalézt meteorit tak dlouho po pozorování. Byly objeveny čtyři malé, značně zvětralé meteority o celkové hmotnosti 12 g.

1736
(285 let)
Ohňostroj
13. 5. 1736
historicky poprvé se konal v Brně

1841
(180 let)
Václav Babinský
4. 5. 1841
odsouzen k 20 letům žaláře v Brně na Špilberku

1891
(130 let)
Jubilejní zemská výstava
15. 5. 1891
zahájena v Praze, měla přes dva a půl milionu návštěvníků

10. 5. 1371 (650 let)

„V sobotu před Křížovou nedělí **město Slaný z gruntu vyhořelo** a lidu domácího i přespolního (neb den trhový byl a v ulicích veliká tíseň, k tomu také sedlák, veza obilí do města, v bráně vůz převrátil) na dva tisíce uhořelo.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 434)

11. 5. 1546 (475 let)

„V outerý po druhé neděli velikonoční, **město Litomyšl s zámek všecko vyhořelo** a při tom do sta osob lidí obojího pohlaví zahynulo. Po tomto požáru byla Litomyšl přestavěna... ve slohu renesančním.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 437)

13. 5. 1421 (600 let)

„Pražané s Janem Žižkou, **oblehše Jaroměř**, toho dne k městu od východu slunce až do poledne velmi silně šturmovali. A tu z vojska pražského okolo sedmi set a Žižkových Táborův devět set a šestnácté od obležených zbito.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 442)

19. 5. 1471 a 27. 5. 1471

(550 let)
„**Sněm stavů království českého** u Hory Kutny... **volen za krále českého Vladislav**. Matyáš neustal v uplatňování nároků svých. Uhři zvolili si pak za krále Vladislava, takže trojice korun byla opět sloučena.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 463/488)

20. 5. 1431 (590 let)

„Na den Sv. Ducha, **císař Zigmund** v Římě od papeže Eugenia IV. korunou císařskou **korunován**. Jiní to korunování císaře Zigmunda pokládají léta 1433 a 15. den června, ale toho roku Sv. Ducha trefilo se 31. dne máje.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 466)

Lanovkou na Letnou za 3 krejčary (130 let)

Konání Jubilejní zemské výstavy v roce 1891 přineslo Praze mimo jiné výstavbu dvou lanových pozemních drah. Vedle známé Petřínské to byla dnes již zapomenutá lanovka na Letnou.

První zprovozněnou byla právě lanovka spojující vltavské nábřeží s Letenskou plání. Otevřena byla 31. května 1891. Dolní stanici měla u dnešního Štefánikova mostu, do letenského kopce se zařezávala šikmo vlevo. Postavena byla jako dvojkolejná, tedy bez výhybek. Trasa v délce 109 m dosáhla průměrného stoupání 370 ‰ (asi 38 výškových metrů) a poháněna byla systémem vodní převahy. To kladlo značné nároky na vodovod v horní stanici, protože pro jednu jízdu bylo zapotřebí asi 5 metrů krychlových vody. Když provoz převzaly tehdejší Elektrické podniky královského hlavního města, byla lanovka podle projektu Františka Křížníka elektrifikována. Její provoz byl v roce 1915 kvůli nedostatku pracovních sil, zapříčiněnému

Dolní stanice lanovky na Letnou kolem roku 1905

mobilizací, pozastaven. Po skončení první sv. války nedošlo k obnovenému zprovoznění, lanovka byla v roce 1922 úředně zrušena. V trase lanovky o čtyři roky později vzniklo kryté pohyblivé schodiště. Zastřešený eskalátor s dřevěnými schody fungoval do roku 1935. K vidění je ve filmu Muži v offsidu, na

námět Karla Poláčka z roku 1931. Zbytky lanovky i eskalátoru zanikly při budování Letenského tunelu. Pozůstatky opěrných zdí zůstaly jen v horní části trasy. Od roku 1997 je v Muzeu MHD ve vozovně Střešovice vystaven model lanovky a jejího okolí.

-namo-

foto © Wikimedia Commons

Velitel letky RAF (115 let)

Jan Veselý se narodil 17. května 1906 v Přehořově u Soběslavi, v rodině kováře Matěje Veselého a jeho ženy Marie. Měl také mladšího bratra Jaroslava, syna třetí otcovy ženy, protože předchozí dvě zemřely krátce po sobě na španělskou chřipku. Janova matka zemřela, když mu bylo 12 let.

Jan vychodil obecnou školu, absolvoval gymnázium v Soběslavi i Státní učitelský ústav. Vojenskou akademii v Hranicích zakončil v červenci 1928 jako poručík pěchoty. V roce 1931 zahájil studia na Vojenském leteckém učilišti v Prostějově, odkud odcházel jako kapitán letectva. Za mobilizace v září 1938 sloužil u 5. leteckého pluku v Brně. Po obsazení republiky Němci v březnu 1939 se mu již v dubnu podařilo uprchnout přes Polsko a lodí se se skupinou československých letců dostal do Francie. Po napadení Německem prošel výcvikem bombardovacího letce a účastnil se bojů. Po pádu Francie odešel v červnu 1940 přes Afriku do Anglie,

Jan Veselý, 1940

kde vstoupil do 311. čs. bombardovací peruti Royal Air Force (RAF). Jako zkušenému pilotovi mu byla propůjčena hodnost Squadron Leader (velitel letky). Poprvé velel náletu počátkem října na Brémy. Při dalším náletu na téže město v noci z 16. na 17. října 1940 jeho Wellington Mk.IC N2771 (KX-H) ochromila námraza a přestaly mu fungovat palubní přístroje. Posádka odhodila pumy u Oldenburgu a zamířila zpět do Anglie. Po zásahu flakem byl zraněn radiotelegrafista a poškozena radiostanice. Piloti ztratili orientaci v husté mlze a ve 3:22 narazil letoun do balonové baráže chránící Londýn. Jan se pokusil o manévr – chtěl podletět balon, ale

lano kotvící jeden z balonů přerážlo Wellingtonu křídlo a ten se v plamenech zřítíl na tenisový kurt v Bentley Priory u Stanmore, nedaleko sídla RAF Fighter Command (Stíhací velení). Velitel letky Jan Veselý zahynul při akci (KIA), stejně jako piloti důstojníci Jaroslav Slabý, Jaroslav Matoušek a seržanti František Zapletal a Josef Albrecht. Přežil pouze zadní střelec pilot důstojník František Truhlář, v utržené zadní části letounu díky nárazu. Posádka byla pohřbena 21. 10. 1940 na novém hřbitově Pinner Harrow do společného hrobu. Janu Veselému byl in memoriam udělen Československý válečný kříž 1939, 1. 6. 1991 byl povýšen do hodnosti plukovníka letectva a v rodném Přehořově jej připomíná pomník.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

1891
(130 let)
Národní muzeum v Praze
18. 5. 1891
otevření, původně založeno
15. 4. 1818 jako Vlastenecké muzeum

1911
(110 let)
Marie Vášová
* 16. 5. 1911
† 6. 8. 1984
česká herečka

1916
(105 let)
František Hanus
* 12. 5. 1916
† 2. 9. 1991
český herec a divadelní režisér

Herec par excellence (115 let)

Výrazný, osobitý, s neotřelým humorem, i když občas zamyšlený. Takový byl Miloš Nedbal. Herec, režisér a dlouholetý profesor na pražské DAMU. Studenti i kolegové v divadle ho měli rádi pro jeho šibalský, někdy utlumený, přesto ohleduplný humor.

Miloš Nedbal se narodil 28. května 1906 v Rožmitálu pod Třemšínem. Díky svému otci, který byl loutkář a učil kresbu, se dostal k divadlu a potažmo i k filmu. Po boku Jiřího Voskovce a Jana Wericha vystudoval gymnázium a poté ve studiích pokračoval na Právnické fakultě UK a současně i na Pražské konzervatoři. Studia práv ovšem po druhém semestru přerušil a věnoval se jen studiu herectví. Svoje první angažmá získal v Osvobozeném divadle. Za svůj herecký život byl členem souboru Národního divadla v Brně, v Praze působil v Divadle na

Miloš Nedbal s Irenou Kačírkovou v dramatu Svědomí, 1948

Vinohradech a od roku 1945 v Národním divadle. Jeho role byly spíše vážné, i když uvolněné. Zahrál si i ve filmu. K jeho nejznámějším patří role středoškolského profesora ve filmu Cesta do hlubin študákovy duše. Byl hodně

Miloš Nedbal, před rokem 1939

obsazovaným filmovým i rozhlasovým hercem. Věnoval se dabingu. Za svůj život se celkem třikrát oženil. Zemřel 31. října 1982 v Praze. Je pochován na pražských Malvazinkách.

Martina Jurová

Smetanovo muzeum (85 let)

V květnu si připomínáme další velké výročí, a tím je otevření Muzea Bedřicha Smetany, které je součástí Národního muzea Praha. Muzeum najdete na pravém břehu Vltavy u Karlova mostu s romantickým výhledem na Hradčany.

Muzeum bylo založeno roku 1926 v souvislosti s výstavbou Smetanova pomníku v Praze z iniciativy Sboru pro postavení pomníku Bedřicha Smetany. K slavnostnímu otevření za přítomnosti tehdejšího čs. prezidenta Edvarda Beneše došlo 12. 5. 1936. Muzeum se nachází v novorenesanční budově bývalé Staroměstské vodárny z 80. let 19. století na Starém Městě pražském. Jde o jednu ze specializovaných expozic Muzea české hudby, jež spadá pod Národní muzeum v Praze od roku 1976 – do roku 1952 spravováno Společností Bedřicha Smetany a do roku 1975 Památkem národního písemnictví. Smetanovo muzeum převzalo

Muzeum Bedřicha Smetany v Praze

v roce 1950 do správy také myslivnu v Jabkenicích (Památník Bedřicha Smetany na Mladoboleslavsku). Budova Smetanova muzea, před kterou je umístěn pomník skladatele Bedřicha Smetany od Josefa Malejovského, byla postavena dle návrhu architekta Antonína Wiehla. Expozice muzea popisuje život a dílo jednoho z největších českých hudebních skladatelů, Bedřicha Smetany (1824–1884), dokládá osobní, dobové dokumenty a artefakty patřící k jeho životu. Muzeum se dále věnuje přiblížení skladatelovy osobnosti doprovodnými programy, jež jsou určeny všem věkovým kategoriím.

Lucie Sládková

21. 5. 1396 (625 let)

„Hanuš, kníže ratibořské, otec knížete Mikuláše z Kladska, jemuž král Václav nad jiné věřil a hrad Karlštejn k opatrování poručil, pozvav k sobě některých pánů českých na dobrou vůli, po obědích zmorodovati je rozkázal.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 468)

23. 5. 1926 (95 let)

V Brně byla zahájena pravidelná letecká doprava. Na černo-vickém, dnes již zaniklém letišti přistálo první letadlo Farman F.60 Goliath pro 12 cestujících a následující den vzniklo pravidelné letecké spojení Praha–Brno–Bratislava–Košice. Letiště bylo vybudováno 1924–1926.

27. 5. 1421 (600 let)

„V outery po Božím Těle, Slezáci vpadše do Čech, vypálili město Poličku a všecky obyvatele zmorodovali, mnohým jazyky vyřezovali. Po dvou nedělích vypálili Úpici a obyvatelům též učinili.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 487)

30. 5. 1866 (155 let)

„Poprvé byla provedena Smetanova opera Prodaná nevěsta, jejíž úspěch byl největším triumfem života Mistrova. Národní ráz této zpěvohry, komponované na text K. Sabiny, učinil z ní nejoblíbenější českou operu.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 496)

31. 5. 1781 (240 let)

„Zrušeno bylo od císaře Josefa II. nevolnictví sel-ské. Znamenalo to vymanění poddaných z osobní závislosti na vrchnosti, ukončení starého poměru feudálního, v němž byl sedlák takřka majetkem panským.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 499)

1926

(95 let)

Hurvínek

2. 5. 1926
poprvé se objevil na scéně ve hře Počestný dům

1936

(85 let)

František Husák

* 24. 5. 1936
† 8. 11. 1991
český herec

1941

(80 let)

Petr Pelzer

* 1. 5. 1941
† 4. 7. 2017
český herec a dabér

Kralupský Hostibejk

Vrch Hostibejk je chráněná přírodní památka města Kralupy nad Vltavou. Vysvětlení samotného názvu není zcela jednoznačné, neboť dané slovo se skládá ze dvou substantiv – Host a bejk.

Nově zrekonstruovaný altán na Hostibejku

Host je staroslovanské vlastní jméno – tedy Hostův býk. Je možné, že v době slovanského osídlení zde žil nějaký majitel chovného býka jménem Host. Podle dochovaných historických pramenů na tomto místě kdysi stávalo pohanské obětiště, které s největší pravděpodobností sloužilo právě Slovanům.

Lavička smíření

Hostibejk patří jednoznačně k dominantám Kralup nad Vltavou. Tvoří ho unikátní pískovcové skalisko, skládající se hned ze tří geologických vrstev. Symbolem Hostibejku je bezpochyby nově zrekonstruovaný altán, jenž umožňuje naprosto dokonalý výhled na město a široké okolí. V průběhu posledních několika let se velmi oblíbenou destinací stal také místní lesopark, jehož součástí je naučná stezka s několika krásnými zákoutími. Děti tu při toulkách klikatými cestičkami objeví např. krásné hřiště s dřevěnými atrakcemi, ti nejmenší jistě ocení unikátní lezecký prvek v blízkosti pískovcové skály. Očím turistů určitě neunikne ani betonový bunkr a památník věnovaný obětem druhé světové války. Na Hostibejk se návštěvníci nejlépe dostanou po strmých schodech, které v posledních měsících doznaly několika zásadních oprav, a to včetně spodní přístupové rampy.

Město Kralupy nad Vltavou
Palackého nám. 1, 278 01 Kralupy nad Vltavou
tel.: +420 315 739 811
www.mestokralupy.cz

Komenský do tříd!

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (NPMK) je koordinátorem Národních oslav J. A. Komenského. Tento tříletý cyklus je orámován dvojicí jeho významných výročí, a to 350. výročí úmrtí v roce 2020 a 430. výročí jeho narození v roce 2022.

Jednou ze stěžejních činností oslav je soutěžní kampaň „Komenský do tříd!“. Cílem soutěže je aktivovat a zapojit žáky a studenty základních, středních i uměleckých škol, ale i českých škol v zahraničí do Národních oslav výročí J. A. Komenského, aby formou portrétní výtvarné zpřístupnili osobnost J. A. Komenského ve svých třídách, a připomněli si tak jeho odkaz pro 21. století. Účastnit se mohou kolektivy tříd i jednotlivci nad 15 let. Samotnou práci poté třídní učitel zdokumentuje a fotografii či video vytvořeného projektu zašle na e-mailovou adresu komensky-dotrid@npmk.cz. V době distanční výuky mohou žáci a studenti tvořit i doma a následně poslat své

www.npmk.cz

dílo svému učiteli. Zasláné projekty jsou zveřejňovány na facebookové stránce „Komenský do tříd!“. Odborná komise jmenovaná ředitelkou NPMK každým

měsíc vybere vítězné projekty a své hodnocení zveřejní. Inspirací pro žáky/studenty může být speciálně vytvořený spot nebo plakát Národních oslav zveřejněný na webu www.comenius350.cz, který speciálně slouží tomuto tříletému projektu. Na této webové stránce jsou rovněž k dispozici i kompletní podmínky soutěžní kampaně „Komenský do tříd!“.

28.05.21

NOC KOSTELŮ

Privádíš tmu,

NOC

se snese, celý les se hemží zvěří.

Žalm 104,20

WWW.NOCKOSTELU.CZ

Zážitku nad Nocí kostelů 2021 převzali:
Mons. Dominik kardinál Duka, arcibiskup pražský; Daniel Ženatý, synodní senior Českobratrské církve evangelické, předseda ERC;
Mgr. Radek Vondráček, předseda PS Parlamentu ČR; RNDr. Miloš Vystrčil, předseda Senátu Parlamentu ČR; PhDr. Lubomír Zorálek, ministr kultury ČR; Mgr. Petra Pecková, DiS., hejtmanka Středočeského kraje; MUDr. Zdeněk Hřib, primátor hl. m. Prahy a další starostové pražských městských částí, měst i obcí

Hravý Kolín

Město Kolín připravilo pro návštěvníky i místní několik hravých novinek. Zpestřit si tak můžete procházku po Bartolomějském návrší i putování celou oblastí Kolínska.

Poklad v srdci Kolína

Bartolomějské návrší je nečekaný relaxační prostor v historickém centru města. Při procházce zde narazíte na řadu pamětihodností, oázou pro oči i duši je posezení na zelených parkánech, energii můžete načerpat třeba i u bylinkové zahrádky.

Novinkou je pátrací hra v rozšířené realitě s názvem Maskaron, která vás provede venkovním areálem a jeho zajímavostmi. Pomůžete získat strážci Bartolomějského návrší zpět jeho korunu? Potřebujete tablet nebo chytrý telefon, aplikace je zdarma

k dispozici na Google Play i v App Store. Areál Bartolomějského návrší je otevřen od května do září denně 8–20 hod.

foto © Roman Šulc

Dobrodružné putování Kutnohorskem a Kolínskem

Chodíte rádi na výlety, máte rádi příběhy a ještě raději objevujete tajemství? Pokud jste odpověděli ano, zapojte se do hry, kterou připravila Turistická oblast Kutnohorsko a Kolínsko. Jedná se již o druhý ročník zábavného putování po zajímavých místech regionu. Navštívíte nejen Kolín, Kouřim, Čáslav nebo Kutnou Horu a jejich ikonické památky, ale podíváte se i do míst, která jsou turistům méně známá nebo zatím zcela utajená. Od soboty 1. května 2021

do neděle 31. října 2021 máte možnost sbírat razítka a luštit tajemství našeho kraje. A pak se radovat z krásných odměn, které pro vás připravujeme.

Bartolomějské návrší v Kolíně

Proč nezískat svá první razítka v Kolíně? Rozhledna Vodárna, areál Bartolomějského návrší nebo medvědi od Kolína se již těší na vaši návštěvu. (Otevření památek a infocenter podléhá aktuálním opatřením vlády.)

www.bartolomejskenavrasi.cz
www.kutnohorskokolinsko.cz

Kam v Kladně?

KLADENSKÝ ZÁMEK je uměleckou a historickou památkou a kulturní institucí. V letošním roce dění v Kladenském zámku nejvýrazněji ovlivní oslavy výročí 100 let od narození výtvarníka Zdeňka Milera, kladenského rodáka a autora světově proslulého Krtečka.

Již loni byla na jeho počest otevřena unikátní stálá expozice v přízemí, jejíž smyslem je výtvarníkovy celoživotní dílo představit komplexně. Malé i velké návštěvníky čekají setkání s Krtkem a jeho kamarády na pestrých pohádkových kresbách a v interaktivní herně autorovy grafiky a projekce filmů napříč celou jeho tvorbou. Díky spolupráci s Astronomickým ústavem AV ČR je součástí expozice i výlet Krtko do vesmíru.

100
Zdeňka Milera

Při příležitosti letošních nedožitých stých narozenin Zdeňka Milera se tato vzpomínková expozice rozšířila o poslední část, autentickou pracovnu Zdeňka Milera s původním nábytkem, oblíbenými pomůckami, dekoracemi a malířským stojanem z autorova ateliéru. O tvorbě a životě Zdeňka Milera vznikla kniha Zdeněk Miler (nejen) Krtek. Plánujeme kosmické přednášky a work-

shopy, filmovou přehlídku Bratří v triku a mnoho dalšího. Věděli jste, že Zdeněk Miler je i autorem slavného loga Bratří v triku? Sledujte web Kladenského zámku: WWW.KLADENSKYZAMEK.CZ

ZAHRADA KLADENSKÉHO ZÁMKU je celoročně přístupná pro Vaši návštěvu, kde Vám společnost budou dělat naše medvědice. S jarem se probudily po zimním spánku a ve svém výběhu už se vyhřívají na jarním slunci.

DŮLNÍ ŠTOLA je věrná maketa důlního pracoviště v podzemí zámku. Byly použity autentické prvky výztuže, strojní zařízení a hornické nářadí vyvezené přímo z podzemí kladenských dolů. Zajímavostí je rozhodně mimo jiné i kamené uhří ve velkých, dnes už nevidaných kusech.

KLADENSKÉ VĚŽÁKY patří nejen k jedinečným dominantám města, ale i k dominantám československé bytové výstavby minulého století. Jsou součástí originálního a architektonicky významného Sídliště architekta Havlíčka. Celoročně je možné v prvním z věžových domů navštívit Muzeum věžáků, které nabízí velmi zajímavou expozici zasazenou do žijícího domu a zaměřenou právě na kladenské věžáky, urbanismus a atmosféru padesátých let minulého století. Ani okolí věžáků by ale nemělo uniknout Vaší pozornosti. Sídliště patří k nejcennějším architektonickým celkům v celé republice a při jarních procházkách můžete žasnout nad funkčním urbanistickým rozvržením celého sídliště a vzhledem domů a objevovat jejich uměleckou výzdobu v podobě kupříkladu domovních znamení od význačných sochařů své doby.

Více o Muzeu věžáků na WWW.MUZEUMVEZAKU.CZ.

Pohled na Vlašský dvůr

Kaple sv. Václava a Ladislava

Filmové komnaty

Vlašský dvůr v novém kabátě

Možná že jste již někdy dříve o této památce slyšeli nebo ji již dříve navštívili. My vám nyní doporučujeme tuto akci zopakovat. Asi se ptáte proč? Odpověď je prostá. Vlašský dvůr prošel v minulých dvou letech rozsáhlou rekonstrukcí a rozhodně vás nyní překvapí svou novou tváří.

Královská mincovna

Ukázka středověké ražby mincí

Záhada ztraceného stříbra

Návštěvnické centrum

Budova má dvě funkce. Je centrem všeho dění v Kutné Hoře, jelikož zde sídlí kutnohorská radnice, a zároveň má druhou část přístupnou veřejnosti jako památkový objekt. Původní výstavní prostory Vlašského dvora byly v rámci rekonstrukce výrazně rozšířeny, a tak zde můžete poznáváním strávit celý den, a možná i to bude málo.

Vlašský dvůr nyní nabízí čtyři prohlídkové trasy. První z nich, Záhada ztraceného stříbra, je vhodná pro ty, kteří mají rádi tajemná sklepení a rádi pátrají po pokladech. Druhá trasa, Královská mincovna, návštěvníky seznámí s historií ražby mince a celkovým procesem zpracování rudy, který byl prováděn právě v tomto objektu. Královskou mincovnu založil Václav II., jenž zde začal razit jednu z nejvýznamnějších českých mincí, pražský groš. Ten se tu razil po celých 250 let. V rámci této trasy máte možnost stát se na chvíli pregérem, tedy pracovníkem, který mince razil, a svou vlastní minci si

vyrazit. Třetí okruh, Královský palác, vám představí místa, kde pobývali čeští králové, jimž toto místo přirostlo k srdci. Navštívit můžete netradiční filmové komnaty, věnované těmto panovníkům, a dále audienční síň či královskou kapli. Všechny tyto trasy pak můžete zkombinovat v rámci čtvrtého okruhu, a užít si tak den plný záhad, historie a dobrodružství. V rámci objektu jsou ještě k vidění další zajímavé expozice. Na chodbách Vlašského dvora se můžete seznámit s kutnohorskými osobnostmi či městskou správou a na nádvoří můžete nahlédnout do virtuální šmitny. Svačinku a odpočinek mezi výstavními prostory můžete strávit s kávou či kutnohorskou oplatkou na arkádách Vlašského dvora nebo v herně, která je návštěvníkům k dispozici v patře, hned vedle pokladny.

Na závěr bychom vám doporučili ještě zajít nasát vůni jarních květin do přilehlých Breuerových sadů. Odtud pak můžete sejít přes květinové terasy

až k říčce Vrchlici, kde se vám naskytne nádherný pohled na Vlašský dvůr a kostel sv. Jakuba.

Už se moc těšíme na své návštěvníky. Tak neváhejte a přijďte k nám.

Vlašský dvůr
Havlíčково náměstí 552/1
284 01 Kutná Hora
#visititaliancourt
www.pskh.cz

Historické město roku 2020

Zřizovateli Ceny jsou Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Ministerstvo kultury, Ministerstvo pro místní rozvoj a Český národní komitét ICOMOS.

Vítězové krajských kol o nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón za rok 2020 jsou známi: městská část Praha 1 · Prachatice · Ivančice · Cheb · Opočno · Dubá · Frenštát pod Radhoštěm · Olomouc · Vysoké Mýto · Horažďovice · Kutná Hora · Žatec · Havlíčkův Brod · Holešov

Nositeli titulu Historické město roku dosud jsou: Svitavy · Kadaň · Třeboň · Kroměříž · Klášterec nad Ohří · Kutná Hora · Litomyšl · Nový Jičín · Prachatice · Spálené Poříčí · Františkovy Lázně · Česká Kamenice · Polná · Jindřichův Hradec · Šternberk · Beroun · Znojmo · Uherské Hradiště · Jilemnice · Chrudim · Cheb · Příbor · Jičín · Slavonice · Brtnice · Štamberk

www.historickasidla.cz

Žatec opět úspěš

Dlouhodobé aktivity v péči o kulturní dědictví, památky a památkově chráněná území jsou důvodem, proč Žatec již po páté v řadě zvítězil v krajském kole soutěže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci v programu regenerace a postoupil opět do národní soutěže o Historické město roku 2020.

Budova historické radnice

„Trvalý zájem města o uchování kulturního dědictví přináší úspěch v podobě ocenění naší práce nejen na regionální úrovni,“ říká starostka města Zdeňka Hamousová. „Město má ale i další cíle a vize, podporujeme vlastníky kulturních památek prostřednictvím městského fondu a vybízíme je k čerpání na opravy objektů. Město se díky své chmelařské historii uchází také o zápis na Seznam světového dědictví UNESCO spolu s okolní krajinou žateckého chmele.“

Mezi největší akce v loňském roce patřila záchrana **Mederova domu**. Místnímu spolku se podařilo doslova z ruin obnovit původní vzhled historického objektu z období gotiky, ve kterém bude v roce 2021 zpřístupněno malé muzeum. Tato realizace byla zařazena do soutěže o Památku roku 2020. Atraktivitu města zvýšilo také vytvoření **Muzea pivovarnictví Žatecka**, které je provozováno Žateckým pivovarem, a zdařile proběhla i rekonstrukce historické budovy radnice.

Maderův dům

www.mesto-zatec.cz

Chrám sv. Barbory – Jezuitská kolej

Kutná Hora – Historické město roku 2020

Kutná Hora se stala vítězem krajského kola soutěže o nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón.

Přijďte si do Kutné Hory prohlédnout památky, které se podařilo v minulých letech opravit. Novými střešními pláštěmi, fasádami nebo vitrážemi se nyní pyšní řada domů v historickém centru města. Dokončena byla také rozsáhlá

rekonstrukce Vlašského dvora s přilehlým parkem. Ve městě si můžete odpočinout, poznat dávnou historii, a kdyby se vám chtělo strávit čas v Kutné Hoře aktivně, určitě vás potěší nová cyklostezka podél říčky Vrchlice.

Barbořská ulice v Kutné Hoře

Hrádek v Kutné Hoře

Více informací získáte v sekci **TURISTA** na www.kutnahora.cz.

Ivančice

Malebné město Ivančice obhájilo vítězství z roku 2019 a v roce 2020 se opět stalo Historickým městem Jihomoravského kraje.

Pokud vystoupáte 140 schodů na ochoz **věže kostela Nanebevzetí Panny Marie**, budete mít celé historické centrum města jako na dlani. Kromě věže, kde v **bytě zvoníka** v roce 2020 vznikla malá expozice přibližující život pod zvony, lze

Byt zvoníka ve věži kostela Nanebevzetí Panny Marie

v centru města obdivovat také renesanční **Dům pánů z Lipé** – sídlo městského úřadu, bývalou pozdně gotickou radnici – dnes **Památník Alfonse Muchy**, mariánský sloup, kašnu sv. Floriána nebo pozůstatky městských hradeb. Dále od centra je možné navštívit **židovský hřbitov**, **kapli sv. Jakuba** nebo **románský kostel** sv. Petra a Pavla v Řeznovicích.

Významnou technickou památkou je železniční most – **ivančický viadukt**, postavený v letech 1868–1870. Z původní konstrukce byla ponechána část mostovky s jedním pilířem.

Památník Alfonse Muchy

Město nabízí také vzpomínku na svého rodáka **Vladimíra Menšíka**. Stálou expozici známého herce můžete po celý rok navštívit v **Památníku Alfonse Muchy**. Výstava, jež se týká dalšího významného umělce pocházejícího z Ivančic – malíře Alfonse Muchy, je v současné době uzavřena a chystá se její nová podoba.

Palackého náměstí v Ivančicích

Ivančice jsou obklopeny krásnou krajinou, modelovanou třemi řekami, které se v Ivančicích stékají. V posledních letech vznikají ve městě a okolí **Ivančická zastavení** – odpočívky v přírodě – sochy z kamene, dřeva a kovu, které se staly cílem pěších turistů, cyklistů nebo rodin s dětmi.

Oblíbenými výletními cíli jsou **místní vyhlídky** – rozhledna Alfonse Muchy na Réně, rozhledna Na Oklikách a rozhledna Vladimíra Menšíka v obci Hlína.

V informačním centru v Památníku Alfonse Muchy nebo na webu www.kic.ivanovice.cz jsou k dispozici **výletní trasy**, které tato místa propojují.

Mezi nejvýznamnější kulturní akce patří květnové **Slavnosti chřestu a vína**, Svatojanská pouť a Svatováclavské trhy.

Srdečně vás do Ivančic zveme – těšíme se na vás!

www.kic.ivanovice.cz

Frenštát pod Radhoštěm

Město Frenštát pod Radhoštěm zvítězilo v krajském kole soutěže „Cena za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón“ v roce 2018 a 2020 a v soutěži Historické město roku 2020.

Historie sídla

Frenštát pod Radhoštěm leží uprostřed Moravskoslezských Beskyd v malebné kotlině mezi řekami Lubina, Lomná a Bystrá. První písemná listina potvrzuje existenci sídla k roku 1382. Město příslušelo k hradu Šostýnu. Později jej do přímé držby převzalo panství olomouckých biskupů. Od 16. století se ve městě rozvíjí řemeslná výroba, město získává na důležitosti díky obchodu, trhu a řemeslné výrobě. Jako první se v roce 1598 dokládá cech tkalcovský. Krize odbytu, které tkalcovské řemeslo provázely, vedly od poloviny 19. století k početnému vystěhovalectví do Ameriky. Toto řemeslo však přinášelo obživu většině obyvatel města až donedávna.

Vznik a rozvoj města

Statut města byl Frenštátu přiznán v roce 1781. Od poloviny 18. století do třetiny 19. století se dřevěná předměstská zástavba postupně rozšířila kolem všech okolních cest a potoků. K rozsáhlejší přestavbě města došlo po požáru v roce 1661. V roce 1884 byl ve Frenštátě založen první český turistický

Kašna se sochou Neptuna

spolek – Pohorská jednota Radhošť. Spolek se zasloužil mimo jiné i o vybudování dřevěných staveb Maměnky a Libušína architekta Dušana Jurkoviče na Pustevnách, nyní národní kulturní památky. Železniční doprava byla budovaná okolo roku 1888 a nově budované silnice výrazně přispěly k rozvoji průmyslu a obchodu.

Město dnes

Frenštát pod Radhoštěm má oválný půdorys, typický pro založená města severní Moravy a části

Radnice ve Frenštátě pod Radhoštěm

Slezska. Jeho jádro tvoří obdélníkové náměstí, na které je navázána dvojice paralelních ulic. Vnitřní město je poměrně malých rozměrů, již od středověku se zde rozvíjela zástavba na předměstích. V roce 2003 bylo centrum města vyhlášeno městskou památkovou zónou. Její rozloha je 7,5 ha a nachází se v ní 22 kulturních památek včetně čtyř venkovních soch. Dominantou je neorenesanční radniční budova v italizujícím duchu z roku 1891, která byla postavena podle návrhu Antonína Tebicha z Brna, a také kašna se sochou Neptuna z roku 1840. Kašna spolu se skupinou lip dotváří historické jádro města. V blízkosti náměstí je kostel sv. Martina, kostel sv. Jana Křtitele a historická budova chlapecké školy z roku 1876, která v současné době slouží jako budova muzea.

www.mufrenstat.cz

Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad

Výlet do Historického města roku

V roce 1981 bylo historické jádro města Chebu prohlášeno městskou památkovou rezervací. Od roku 1994 je v rámci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón udělována Cena za nejlepší přípravu a realizaci tohoto programu. Nositel této ceny má právo užívat titul „Historické město roku“. Město Cheb za dlouholeté zásluhy v péči o kulturní památky získalo titul „Historické město roku“ v roce 2014. V roce 2020 je opět krajským vítězem.

Cheb patří k nejstarším a nejzajímavějším městům, které může naše kulturní dědictví nabídnout. Jeho významnost je zvýrazněna jednou z nejzachovalejších císařských falcí, což jej činí místem s kulturně nadnárodním přesahem. Vzhledem k poloze se stalo již v 1. pol. 12. stol. plnohodnotným městem, zásadním zlomem bylo získání Chebu do državy rodu Štaufů. Od 13. století pak posílil zájem o chebskou oblast ze strany českých panovníků z rodu Přemyslovců. V roce 1266 Přemysl Otakar II. ovládl tehdejší Chebsko a potvrdil městu jeho privilegia. Od Přemyslovy vlády se Cheb s přílehlými oblastmi orientuje na české panovníky. Po požáru města roku 1270 došlo při obnově jeho zástavby a opevnění zřejmě ke korekcím uliční sítě a vymezení jednotlivých prostorů – zejména náměstí (vznik tzv. Špalíčku). Od konce 13. a během 14. století se půdorys města stabilizoval, zděná zástavba začala vytlačovat dřevěné a hrázdné objekty a od poloviny 15. století nastává velký rozkvět Chebu. Strategická poloha města vedla k jeho přebudování na bastionovou pevnost. Od poslední čtvrtiny 17. století se mění vnitřní obraz města novou výstavbou zničených dominantních budov. Největší proměnou prošly měšťanské domy, jejich fasády byly přestavěny do honosné barokní podoby. Roku 1809 byla pevnost zrušena, kolem městského jádra vznikla okružní ulice a se zánikem pevnostních bran a ravelinů (pevnůstky v hradebním příkopu) došlo k napojení města na císařské silnice. Velkou změnou v jádru města bylo proražení jihovýchodní zástavby ukončující horní část náměstí. V letech 1865–1882 se Cheb stal jedním z nejdůležitějších železničních uzlů, což spolu s rozkvětem průmyslu a střediskovou funkcí vedlo k rozvoji zástavby vně historického jádra.

Po druhé světové válce, kdy byl Cheb zasažen válečnými operacemi, bylo ihned v celém městě započato s likvidací válečných škod. Pozornost byla věnována i historickému centru. Byly demolovány poškozené domy a prováděny opravy. V roce 1956 na základě usnesení vlády byly práce na záchraně historického města posíleny jak finančně, tak dodavatelsky. Město se mělo stát historickou, kulturní a uměleckou památkou světového dědictví, ale zároveň bylo úkolem získat co nejvíce bytových jednotek a kancelářských míst. Diskutabilní obnova města zachránila nespočet památek, řada objektů však byla zbourána a některé vnitrobloky nebyly dodnes zastavěny. Město Cheb opravuje památky ve svém vlastnictví a pravidelně přispívá také na obnovu památek ostatních vlastníků.

V roce 2020 byly mimo jiné provedeny tyto práce:

- obnova zastřešení nad jihozápadními kasetami na Chebském hradě
- zahájení obnovy střechy a krovu na kostele sv. Kláry
- průběžné opravy bytového fondu v městské památkové rezervaci
- opraveno celkem jedenáct městských domů v soukromém vlastnictví

Zájem o historické jádro města a navýšení jeho hodnoty přinesla realizace Krajinné výstavy v letech 2006 a 2013, na kterou v roce 2017 navázaly další úpravy podél řeky Ohře a přehrady Skalka v projektech Kouzelný les a Brána do nitra země. Tak vznikla zajímavá turistická, odpočinková a sportovní oblast na obou březích řeky Ohře, která nabízí bohaté vyžití pro návštěvníky i obyvatele

města všech věkových kategorií a je plynule napojena na historické centrum.

Město je členem Svazu měst a obcí, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Euregia Egrensis, sdružení Egronet, svazku obcí Česká inspirace, Mikroregionu Chebsko a Asociace turistických infocenter.

Špalíček

Na co se mohou návštěvníci těšit?

- Chebské muzeum, založeno 1873, patří mezi nejstarší regionální muzea v Čechách
- Chebský hrad, od roku 2017 je Národní kulturní památkou
- Galerie výtvarného umění, české malířství s unikátní sbírkou gotického sochařství
- Retromuseum, pobočka galerie, design a životní styl 60. až 80. let minulého století
- Výstavní a koncertní síň Klára v barokním kostele na Františkánském náměstí
- Galerie fotografie ve špýcharu na Františkánském náměstí
- Františkánský kostel Zvěstování Panny Marie
- Klášterní zahrada s výstavami a koncerty

TIP INFOCENTRA

Komentované prohlídky historických krovů v domech na náměstí.

Turistické infocentrum
Jateční 2, 350 02 Cheb
tel.:+420 354 440 302
e-mail: infocentrum@cheb.cz
www.tic.cheb.cz | www.cheb.cz

Dubá a památky

Přátelé historie a přírodních krás, rádi vás přivítáme v naší lesnaté a skalnaté oblasti plné výhledů a skalních zákoutí zvané Polomené hory nebo Dubské Švýcarsko. Dubá je oblíbeným cílem romantiků a dobrodruhů, kteří preferují spíše klid.

Věže sušárny chmele

Město Dubá spravuje 20 osad s bohatou lidovou architekturou, mezi které patří např. Lhota, Panská Ves nebo Horky. Historie osídlení sahá do 11. stol., a tak zde najdete i řadu památek. Největší

Historickým městem Libereckého kraje roku 2020. Kromě obnovy sušárny došlo k úpravě centrální části náměstí, zrušili jsme problematické trávníkové plochy, které jsme nahradili trvalkovými

Náměstí v Dubé

chloubou je bývalá sušárna chmele, jejíž vnější vzhled byl v loňském roce zrenovován a stala se Památkou roku Libereckého kraje. Město Dubá také

záhony, výsadbou dubů a dodlážděním centra pro potřeby kulturních akcí nebo trhů. Těsně vedle náměstí byla zbourána část bývalé továrny, vzniklo průchozí zákoutí s novou odpočinkovou zónou.

Mezi nejnavštěvovanější místa patří vrchol Nedvěží nebo skalní masiv Čap, Pustý zámek v Zakšíně nebo Chudý hrádek u Dřevčic. Milovníci historie a přírodních krás si u nás přijdou na své.

tel.: +420 487 870 490
www.mestoduba.cz

Olomouc pečuje o památky

Městská památková rezervace Olomouc je tvořena unikátním urbanisticko-architektonickým souborem, zahrnujícím téměř celé městské centrum. Tomu je věnována soustavná a nepřetržitá péče, která díky své systematickosti přináší i ocenění. Jedním z nich je vítězství v krajském kole soutěže o titul Historické město roku 2020 a postup mezi účastníky celorepublikového finále.

Katedrála sv. Václava v Olomouci

Město v péči o památky důsledně uplatňuje Regulační plán městské památkové rezervace a koncepční materiál Programu regenerace MPR Olomouc. Po úspěšných etapách Programu regenerace, tj. obnově části objektů a regeneraci nejdůležitějších prostranství v MPR, kterými byly renovace Horního náměstí (1997–2000), ulice Pekařská a Denisova – pěší zóna (2007–2009), obnova městských opevnění a parků (2010) a renovace Dolního náměstí (2013), pokračovalo město realizací navazujících částí hlavní komunikační osy MPR a tramvajovou

Nároží radnice se slunečními hodinami

trati, tj. ulicí 1. máje a úsekem ulice 8. května. V roce 2020 město dokončilo či realizovalo významné obnovy památek, např. kostela sv. Michala, Arcibiskupského kněžského semináře v č. p. 605 na Žerotínově náměstí, historickou budovu radnice na Horním náměstí nebo kapli sv. Anny v areálu NKP Olomoucký hrad s kostelem sv. Václava.

Od června 2021 budete moci ocenit toto úsilí např. vaší návštěvou radniční věže. Nově instalovaná expozice má rozšířit povědomí veřejnosti o radniční věži, životě věžníka a umožnit jedinečné

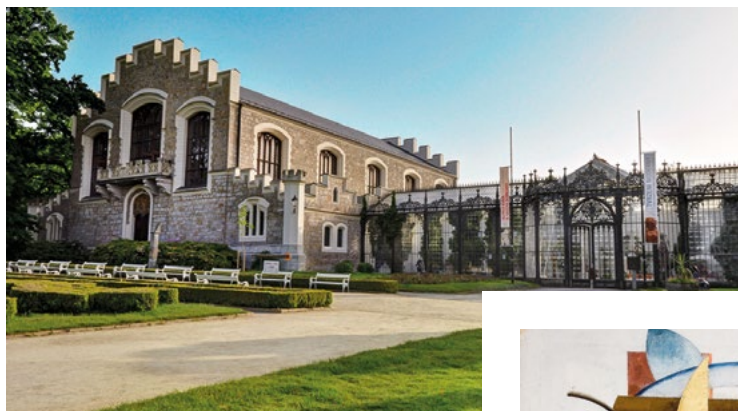
Radniční věž s orlojem

výhledy do okolí z jejího ochozu. K tomu vám napomohou nově umístěné 2 ks vyhlídkových pozorovacích dalekohledů s průměrem objektivu 100–120 mm a možností vertikálního i horizontálního otáčení. Na ochozu věže byly umístěny také mosazné pásy o rozměru 1150 x 250 x 5 mm, které ukazují horizont města s vyznačenými památkami. Vše doplňuje komůrka věžníka přibližující jeho povinnosti i běžný život.

Více informací najdete na
<http://tourism.olomouc.eu>

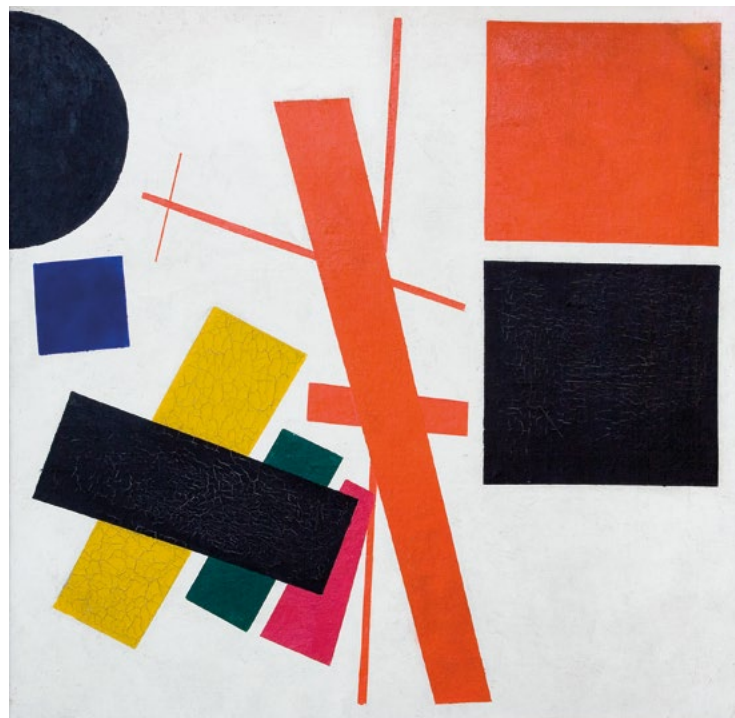
Za ruským uměním již nemusíme na Ural

Alšova jihočeská galerie pořádá od 1. května do 1. srpna 2021 v Zámecké jízdárně v Hluboké nad Vltavou výstavu *Malevič – Rodčenko – Kandinskij a ruská avantgarda / ze sbírky Muzea umění Jekatěrinburg*. Prezentována bude významná kolekce ruského avantgardního umění pocházející ze sbírky Muzea umění v Jekatěrinburgu. Poprvé byla celá sbírka prezentována v maďarské Budapešti v roce 2016.

Unikátní kolekce z Muzea umění v Jekatěrinburgu byla ve své době budována za účelem mapovat avantgardní tendence v Rusku v letech 1910–1920. Výstava je proto i dnes v AJG představena především jako zajímavý kulturně-historický celek. V souboru 42 sbírkových předmětů, z nichž bude prezentováno 36 děl, je čitelné několik stylových východisek, které v letech 1910–1920 tamním uměním rezonovaly – fauvismus, kubismus, kubofuturismus, neoprimitivismus, rayonismus, suprematismus a konstruktivismus. Návštěvník výstavy tak může spatřit díla malířů dnes legendárních ruských skupin *Kárový spodek* a *Oslí ocas*. V *Károvém spodku* (1910–1917) byli sdruženi především tvůrci rozvíjející fauvistické tendence a kubismus. Plejádě dominují Michail Larionov, Natalia Gončarovová, Piotr Končalovskij, Aristarch Lentulov, Ilja Maškov, Alexander Kuprin, Alexander Osmerkin, Robert Falk, Vasilij Kandinskij nebo Kazimir Malevič. Souběžně s aktivitami *Kárového spodku* nicméně dochází k vymezování proti vlivu západního umění. Výsledkem je secese některých členů a založení skupiny *Oslí ocas* (1911), jejíž autoři směřují k neoprimitivismu a specifické verzi ruského futurismu – rayonismu (především Michail

text a foto © Alšova jihočeská galerie

Kazimir Malevič, *Suprematismus*, 1915, Muzeum umění Jekatěrinburg

Alexandr Rodčenko, *Non-Objective Composition*, 1919, Muzeum umění Jekatěrinburg

Larionov, Natalia Gončarovová a Kazimir Malevič). Poté co vyvrcholily spory na ruské kulturní scéně a Michail Larionov a Natalia Gončarovová přesídlili v roce 1914 do Paříže, stal se vůdčí osobností Kazimir Malevič, který nejdříve invenčně transformoval podněty kubismu a futurismu, aby následně společně s Ivanem Kliunem přišel s myšlenkami suprematismu, které formuloval formou manifestu v roce 1915. Malevič svým příkladem dokázal ovlivnit velké množství umělců, mezi nimiž patří k nejzajímavějším Olga Rozanova, Ljubov Popova, Naděžda Udalcova, Sergej Senkin, Ivan Puni nebo Alexander Rodčenko.

Všichni výše jmenovaní autoři jsou zastoupeni na výstavě v těch nejlepších ukázkách. Expozice je zároveň malými dějinami ruské avantgardy, které

Sergej Jakovlevič senkin, *Non-Objective Composition*, 1920, Muzeum umění Jekatěrinburg

ještě nikdy nebyly po roce 1989 v České republice v takové kvalitě představeny. Alšova jihočeská galerie se těší na vaši návštěvu. Více informací najdete na www.ajg.cz.

Termín výstavy se může v důsledku rozhodnutí vlády ČR změnit.

**alšova
jihočeská
galerie**

Alšova jihočeská galerie
373 41 Hluboká nad Vltavou 144
tel.: +420 387 967 120
e-mail: office@ajg.cz
www.ajg.cz

Tábor, Jordán, Rytíř

Rybník Jordán byl založen roku 1492 (před 529 lety), tedy v roce, kdy byla teprve objevena Amerika. Vznikl přehrazením Tisemenického potoka a jedná se o nejstarší údolní přehradu v Čechách s plochou 50 hektarů.

Skalní útvar Rytíř

Vypráví se mnohé o Jordánu. O pokladu na dně v nacistickém vlaku, o příšeře podobné té z jezera Loch Ness, o rytíři na koni. Ale jen skála Rytíř zůstalo jméno do dnešní doby. Odvozeno je od skály čnící nad hladinou, ze které prý i s koněm spadl švédský voják, patrně roku 1648 nebo 1649, kdy byl Tábor okupován Švédy. Jiná legenda praví, že to byl husitský rytíř, co tudy pronásledoval jeleň. Nejlépe však bude, když se přesvědčíte sami na vlastní oči. Třeba proto, že na skále je opravdu malba rytíře, která zaujala i archeology.

-lgs-

foto © mapy.cz

zažijte Tábor

AKTIVNĚ
NA KOLE, PĚŠKY, NA LODI,
NA RYBÁCH, NA KONI

ADRENALINOVĚ
NA FERRATÁCH, Z VÝŠKY,
NA PUMPTRACKU, V PODZEMÍ

POHODOVĚ
V KAVÁRNĚ, S DĚTMI,
U VODY, NA HOUBÁCH

ZVÍDAVĚ
PO PAMÁTKÁCH, V EXPOZICÍCH,
V ZAHRADÁCH, NA STEŽKÁCH

visittabor.eu

tábor

Rodinný areál Lipno

Pro všechny členy rodiny – 365 dnů zábavy. Ráj pro děti, rodiče i prarodiče v čisté šumavské přírodě u jihočeského moře. To je Lipno. Zábava pro malé i velké se širokou škálou možností trávení volného času a dovolené.

(Ne)únavná zábava pro děti i dospělé

Je tolik zážitků, které na vás na Lipně čekají! Ať už u vody, ve vrcholcích stromů i v dobrodružném stínu lesa. Mnohá tajemství přírody a jejich obyvatel je možné poodkrýt v Království lesa – velkém lesním hřišti, kde se děti nejen dostatečně vyřádí na obřích trampolínách, prolézačkách Hradní stezky lesních zvířat, ale třeba se i na malou chvíli ztratí v Bludišti loupežníka Godoše.

Království lesa

Z Království lesa je na dohled majestátní věž bezbariérové Stezky korunami stromů. Z ní je krásný výhled na jezero, okolní Šumavu i vrcholky Alp

Stezka korunami stromů

vzdálené 200 kilometrů. Při procházce do korun stromů potkáte adrenalinové zastávky a po celou cestu vás bude doprovázet zábavná a vzdělávací Ptačí stezka. Cestu zpátky na zem si můžete zkrátit 52 metrů dlouhým toboganem.

Půjčovny, prodejna pro lehčí kufry

Lipno v létě, to jsou desítky kilometrů cyklotras, atraktivní a různě náročné turistické trasy, koupání, plachtění, koloběžky i inline brusle a mnoho zajímavých sportovních a kulturních akcí. Aby vaše kufry byly při cestě na Lipno co nejlehčí,

Elektrodunem po Lipně

můžete si na Lipně veškerou potřebnou výbavu zapůjčit. K dispozici jsou moderně vybavené půjčovny s kvalifikovaným a ochotným personálem.

Hotel, kemp, apartmán – ubytování podle vašeho vkusu

Strávit noc pod širým nebem nebo v komfortu nového hotelu? Záleží na vašem vkusu či náladě. My můžeme slíbit, že zážitek to bude tak jako tak. Camping Lipno Modřín je kemp s moderním zázemím a vybavením. Letošní novinkou lipenského areálu je však zcela nový kongresový hotel Element s restaurací Stodola.

Lipno.

www.lipno.info

Setkání s přírodou v Jindřichově Hradci

Máj, lásky čas... Měsíc plný rozpuštění a životodárné síly. Nejkrásnější v roce. Vše kvete, příroda se barví do zelena a nepřekvapí vysoké teploty. Nezahálejte. Naplánujte si jarní procházku. Co třeba výlet do přírody, do parku a po naučné stezce za probouzející se květenou.

Discgolf v Mertových sadech

Rekonstruovaný altán v městských sadech

Setkání s přírodou u nás v Jindřichově Hradci vás okouzlí v městském parku i v Mertových sadech. K posezení můžete využít nově zrekonstruovaný altán. Pro aktivní využití volného času zkuste discgolf v Mertových sadech. Jedná se o nejrozšířenější sport s létajícím diskem, odvozený od klasického golfu. Diskem se naučíte házet za pár minut. Discgolf spojuje pobyt v přírodě s fyzickou i psychickou aktivitou, pomáhá k udržení dobré tělesné kondice i odreagování se od starostí všedních dnů. Tato poutavá hra láká svou jednoduchostí a zábavou současně. V infocentru v Panské ulici si můžete zapůjčit nebo koupit disky ke hře a vyrazit.

dlouhá pěší stezka Greenways vedoucí do malebného Jindřišského údolí. Naučná stezka vede z Jindřichova Hradce přes Jindřiš, Blažejov do Malého Ratmírova a kopíruje červenou turistickou značku. Osazena je celkem 21 naučnými panely, které vám budou vyprávět o potoku nebo obyvatelích z jeho okolí. Nabízí příjemnou procházku nádhernými přírodními scenériemi a setkání s několika vzácnými

Jindřišské údolí Hamerského potoka

mi druhy z rostlinné i živočišné říše. Dětská část je určena předškolákům a mladším školákům. Dětskou část popisuje brožura, kterou získáte v Informačním centru v Panské ulici v Jindřichově Hradci. Trasa měří asi 11 km a zažít během ní můžete i unikátní úzkokolejku.

Zastavte se na chvíli, vnímejte přírodu a vězte, že pobyt v ní zoceluje imunitu a přispívá k psychické pohodě. Krásný první máj a pamatujte na polibek pod rozkvetlou třešní.

Infocentrum Jindřichův Hradec
www.infocentrum.jh.cz

Zastavení Jindřovy naučné stezky

K procházce okolím Jindřichova Hradce poslouží Jindřova naučná stezka. Část městská vede po břehu rybníka Vajgar. Na ni navazuje asi 10 km

Výlet do vodního mlýna Hoslovice

Zážitek pro celou rodinu na vás čeká 17 km od Strakonice, v obci Hoslovice. Navštivte unikátní vodní mlýn na horní vodu. Prohlédnout si můžete funkční mlecí zařízení, roubenou světnici nebo pec s kachlovými kamny.

Vodní mlýn v Hoslovicích

V technických budovách jsou pak k vidění nejrozličnější druhy zemědělského náčiní. Expozice „Ze života šumavského Podlesí“ přibližuje život našich předků na vsi a tradice s ním spjaté. V areálu mlýna najdete nejrozličnější domácí zvířátka.

Oživené tradice ve vodním mlýně

- 22. 5. Z bylinkového hrnečku
- 19. 6. Na sv. Antonína broušení kopy započíná
- 17. 7. Dětský den
- 14. 8. Dožínky
- 18. 9. Babí léto na mlýně
- 23. 10. Podzim vchází do dveří

Vrcení másla

otevřeno

květen, září, říjen: úterý–neděle 9–16 hod.
červen, červenec, srpen: denně 9–17 hod.

**Vodní mlýn
Hoslovice**

Vodní mlýn
Hoslovice 36, 387 19 Čestice
mobil: +420 731 907 308
e-mail: mlyn@muzeum-st.cz
Facebook: www.facebook.com/MSPHoslovice
Instagram: www.instagram.com/muzeum.stredniho.pootavi/
www.muzeum-st.cz

Farma Moulisových

Děti na Dvoře Krasíkov

Pravé prázdniny na farmě v Plzeňském kraji

Zkuste úplně jiný zážitek přinášející požitek. Užijte si kouzla venkova. Buďte v kontaktu se zvířaty. Složte hlavu po očistném dni pro duši ve stylovém ubytování. Nakoukněte do tajů tradiční výroby farmářů, výroby domácích sýrů a dalších delikates.

Zavzpomínejte na své dětství a okoštujte, jaké to je, pít čerstvě nadojené mléko nebo nic nedělat a jen tak pozorovat pasoucí se stádo či shlížet do krajiny z košského hřbetu. Vybrali jsme pro vás některé z mnoha farem v plzeňském regionu...

Moštárna u Hrušků

Na farmu za delikatesami

Kozí farma Dřevce – chov bílých koz. Vyhlášené kozí sýry, zdejší specialitou je kozí Čedar. <http://farmadrevce.cz/>

Ekofarma Útušice – vynikající kozí výrobky. Komentované prohlídky o zvířátkách, jízdy na koni a ponících. <https://ekofarmautusice.cz/>

Stvolenská moštárna u Manětína – chov ovcí a krav. Skvělý jablečný mošt s netradičními příchutěmi.

www.biomostarna.cz

Dvůr Krasíkov – kráček

Na farmu do CHKO Český les

Farma u Trautyho – uprostřed přírody, hospodářská zvířata, projížďky na koních, ubytování. <https://utrautyho.eu/>

Ekofarma Rybník – projížďky na koních, ubytování. V zookoutku prase domácí i divoké, kozy, pštrosi, nutrie. www.biomaso-uher.cz

Dvůr Svržno – má co nabídnout dětem, dospělým, začátečníkům i pokročilým jezdcům. www.konesvrzno.cz

Na farmu na Šumavě

Biofarma Vojetice – rodinná farma, agroturistika, projížďky na koních, výchozí místo cyklotrasy „Farmářská stezka“, stanoviště naučné stezky „Vlčí jámy“. www.biofarmavojetice.cz

Na farmu se stylovým ubytováním

Farma Moulisových – dětské hřiště, programy – farmáři, mláďata, pekaři a koňáci. Zvířátka – kozy, ovečky a poníci. www.farmamoulisovych.cz

Dvůr Krasíkov – koně, krávy, kozy a ovce, sýrárna z kozího a kravského mléka, výroba přírodních mýdel, bylinných sirupů, pečené dobroty, bistro, stylový kráček, minizoo. www.dvur-krasikov.cz

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Sýr se vyrábí...

- a) z obilí
- b) z masa
- c) z mléka

2. Farma je...

- a) vesnice
- b) hospodářský statek
- c) mlýn na obilí

3. Jaké hory jsou v Plzeňském kraji?

- a) Český les a Šumava
- b) České středohoří a Brdy
- c) České Švýcarsko a Labské pískovce

? Své odpovědi nám pošlete do 15. května z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží od krajského úřadu Plzeňského kraje zajímavé ceny.

PLZEŇSKÝ KRAJ

www.turisturaj.cz

Hornictví v Krušnohoří

Stará důlní díla a technické památky v oblasti Abertam, Božího Daru a Horní Blatné jsou příkladem rozsáhlé hornické činnosti v krajině Krušnohoří a podávají svědectví o dobývání cínových, železných a dalších rud od 16. do 20. století. V rudních revírech Horní Blatná a Hřebečná probíhala těžba cínu 400 let.

Nad Hřebečnou se nachází cínový důl Mauritus z 2. pol. 16. století. Jeho prohlídková štolá Kryštof návštěvníkům představí zpřístupněné podzemí, kde se na délce více než 400 m nachází 11 zastavení s hornickou tematikou.

Jedním z nejpůsobivějších rudních revírů v České republice je skarnový revír Zlatý Kopec u Božího Daru s dolem Johannes, který byl v provozu od 16. do 20. století. Jde o zachovalý komplex historických důlních děl, ve kterém staří horníci vyrazili podzemní komory obrovských rozměrů, jaké

Vlčí jáma u Blatenského vrchu

Ize vidět jen málokde. Největší z komor má půdorys 60 x 20 m, při výšce 10 až 12 m. V tomto směru je důl Johannes naprosto výjimečný. Návštěvníkům také doporučujeme unikátní technické dílo Blatenský vodní příkop a propadlé podzemní komory, známé jako Vlčí jámy. Výlet můžete završit výstupem na místní rozhlednu na Blatenském vrchu.

-felix-

Důl Johannes – základna pro prohlídku

text © blog.zivnykraj.cz; foto © Miroslav Foltýn

Pohledy z výšky

Karlovarský kraj nabízí turistům a návštěvníkům nejen vyhlášené minerální prameny a lázeňské i wellness služby, ale i krásné vyhlídky a rozhledny. Spatříte z nich Krušné hory, Slavkovský les nebo Tepelskou vrchovinu.

Nedaleko Mariánských Lázní, ve výšce 723 m n. m., stojí rozhledna Hamelika, poskytující výhled na lázeňské město. Věž připomínající hrad je vysoká 20 m a vede na ni 120 schodů. Na Panském vrchu nad obcí Drmoul se tyčí Panská rozhledna nabízející výhled z výšky 40 m. Po 270 schodech jistě oceníte pohled na Slavkovský les, Mariánské Lázně, Lázně Kynžvart, Dyleň a Přimdu. Určitě vám doporučujeme k návštěvě rozhlednu Krásno, která zvítězila v celorepublikové anketě o nejkrásnější rozhlednu. Najdete ji v centru Slavkovského lesa, kde stojí v nadmořské výšce 777 m, a nabízí výhledy na Krušné a Doupovské hory nebo Tepelskou vrchovinu.

Krásenská rozhledna

Rozhledna Cibulka u Oloví

Zapomenout nemůžeme na rozhlednu na Klínovci, kdy si k jeho 1244 m n. m. přidáte dalších 17 metrů a získáte výhled nejen do Karlovarského, ale i Ústeckého kraje. Máte-li rozhledny rádi, vydejte se i na rozhlednu Cibulku u Oloví s výhledy na Sokolovsko nebo do Kyselky pod vrch Bučiny, kde můžete z rozhledny sledovat tok řeky Ohře.

-mf-

Virtuální Aš

S aplikací TimeTrip můžete cestovat časem. Chcete poznat zajímavá místa a jejich okolí, jak to není jinde možné? Virtualizace města Aš umožňuje zobrazovat zaniklé historické památky na jejich skutečném místě.

Pomník J. W. Goetha v Aši

Mobilní aplikace využívá současné nejmodernější technologie chytrých zařízení a díky tomu jedinečně přibližuje již zaniklé pamětihodnosti. Návštěvníkům města se tak nabízí jedinečný zážitek se spoustou informací o historii i současnosti města. V Aši máme dvě pozorovací místa a zaměstnanci informačního centra vás jimi rádi provedou.

e-mail: infocentrum@info-as.cz
www.info-as.cz

text © Informační centrum Aš; foto © Město Aš, autor Josef Chrástka

Čs. obec legionářská (100 let)

Letos si připomínáme 100 let od vzniku Československé obce legionářské. Od svého počátku sdružovala bývalé příslušníky zahraničního odboje v tehdejší Československu.

Cílem dnešního spolku Československé obce legionářské je sdružovat veterány čs. zahraničního a domácího odboje z doby 2. světové války, ale také válečné veterány Armády České republiky a jejich rodinné příslušníky či pozůstalé. Stejně tak všechny příznivce, kteří chtějí přispívat k rozvoji a plnění jeho poslání.

Výročí 100 let připadá na 22. 5., oslavy byly ale vzhledem k aktuální situaci přesunuty na září tohoto roku.

-red-

Barevná varianta znaku ČSOL
registrovaná roku 2014,
vycházející z historického znaku
(1924)

foto © Wikimedia Commons, autor Lubor Ferenc; město Oloví

foto © Wikimedia Commons

PEVNOST

V srpnu 2020 to bylo 40 let, co se v Památníku Terezín podařilo seskupení 7 výtvarných umělců vedených Jiřím Sozanským realizovat v prostředí IV. dvora rozsáhlý environmentální projekt. Stalo se tak se souhlasem vedení Památníku, které v tehdejší politické realitě vytvořilo podmínky k jeho uskutečnění.

Přes všechny obtíže spojené s aparátem KSČ na lokální a krajské úrovni se projekt podařilo zpřístupnit veřejnosti dne 15. srpna 1980. Výstava byla tehdy ojedinělou akcí svého druhu a Památník Terezín se stal cílem zájmu diváků zejména z Prahy. Na nátlak ÚV KSČ a ministerstva kultury však musela být výstava předčasně ukončena a instalace rozmetána. Tento projekt byl nejvýznamnější kulturní aktivitou, která reflektovala nejen minulost, ale vyjadřovala se i k povaze totalitních režimů v širších souvislostech. Ve své době to byl čin, který se komunistického režimu velmi dotkl, a proto ho nemohl jen tak přejít. Tyto skutečnosti jsou důvodem, proč projekt v dnešní realitě připomenout.

Protože instalace a jednotlivé artefakty z roku 1980 se fyzicky nezachovaly, bylo potřeba pracovat s fotodokumentací. Záměrem pro výstavu bylo vytvořit v prostředí IV. dvora multimediální projekt v identickém prostoru jako v roce 1980 tak, aby byl divák vtažen do děje, stejně jako jeho tehdejší účastník. Výtvarné intervence jsou realizovány v hromadných celách č. 41 a 42 i v protilehlých chodbách samotek.

Výstava je připravena a bude k vidění hned po otevření areálu Malé pevnosti pro veřejnost a dále až do 31. října tohoto roku.

www.facebook.com/TerezinMemorial
www.pamatnik-terezin.cz

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

Památky Dolního Poohří

Hrady, zámky i další historické památky v Dolním Poohří už netrpělivě vyhlíží první letošní návštěvníky. Aby vás kasteláni k návštěvě přilákali, chystají řadu novinek. V kadaňském klášteře se po dlouhém restaurování otevře nový prohlídkový okruh, na Novém Hradě se pracuje na otevření nového vstupu do zámku a v Klášteřci nad Ohří vás čeká výlet do středověku.

Scanování náhrobku pro budoucí návštěvníky

Restaurování vybavení interiéru františkánského klášteře

Hladomorna na zámku v Klášteřci nad Ohří

V kadaňském františkánském klášteře končí tříleté rozsáhlé restaurování kostela Čtrnácti svatých pomocníků. Jeho prohlídku budete moci absolvovat jako samostatný prohlídkový okruh. „Uvidíte kostel v podobě, v jaké ho nikdo nikdy předtím neviděl. Dali jsme dohromady to nejlepší ze všech historických období kostela – renesanční nástěnné malby i barokní oltáře, varhany, zpovědnice...“ zve návštěvníky vedoucí městského muzea Petr Liebšcher. To, co přeci jen zůstane vašim očím skryto – například náhrobky pod podlahou nebo různé detaily, uvidíte díky dotykovým obrazovkám. Najdete na nich i videozáznamy z restaurování a odkrývání náhrobků a budete moci porovnat současný vzhled kostela s historickými podobami. Na první návštěvníky by měl být kostel připraven v červnu.

Na zámku Nový Hrad v Jimlíně na Lounsku se přes zimu věnovali dovybavování interiéru a prohlídkových okruhů, například porcelánem. Hlavní novinkou sezony však bude nový přístup do areálu zámku. „Zpřístupníme most, vedoucí z jižního svahu nad bylinnou a zásobní zahradou na čtvrté nádvoří.

Návštěvníkům se tak otevře možnost zámek obejít i zvenčí,“ vysvětluje ředitel Josef Kabát. O prázdninách chce zámek navázat na loňskou velmi úspěšnou výstavu českých korunovačních klenotů. Stejní autoři letos přivezou expozici o Rudolfu II.

Expozice útrpného práva na klášteřeckém zámku

hladomorna s ukázkou popraviště. Výstava dokumentuje historii hrdelního práva na Klášteřecku, takže se lidé dozvědí o skutečných soudních případech, které se tu odehrály,“ láká do Klášteřce nad Ohří Miroslav Nyklíček. „Novou expozici jsme zpřístupnili v květnu, a jen se začala dostávat do povědomí návštěvníků, museli jsme znovu zavřít. Už se na vás tedy velmi těšíme,“ vzkazuje. Jako jedna z mála památek v regionu má přitom klášteřecký zámek běžně otevřen po celý rok. Kterou z nových atrakcí Dolního Poohří si nenecháte ujít?

Zámek Klášteřec nad Ohří vloni otevřel novou expozici, která vás úplně poprvé v historii zavede do sklepení. Hravá expozice vás vtáhne do středověku, představuje život v klášteře, ve městě, na vsi i na hradě. „Největším lákadlem je určitě

Dolní Poohří

fb.com/DolniPoohri
www.dolnipoohri.cz

Hurvínek a Orchestrion

Malebnou oblast Lužických hor a Českého Švýcarska si lze prohlédnout během jízdy muzejní železnici vedoucí z České Kamenice do Kamenického Šenova.

Trasa je dlouhá přibližně 5 kilometrů a spojuje Liberecký a Ústecký kraj. Mezi Českou Kamenicí a Kamenickým Šenovem byla uvedena do provozu v únoru 1886. Za svou existenci zažila dobu rozkvětu i naprostého úpadku. Od roku 2007 prošla dráha důležitou rekonstrukcí, vedoucí k návratu turistů. Od roku 2016 se na dráze jezdí 7 měsíců v roce. Cestující vozí dnes již historické motorové vozy – M 131.1302 zvaný Hurvínek a M 152.0535 řečený Orchestrion.

-mf-

Rozhledna Královka

Turistické spolky na našem území se zasloužily nejen o značení sítě tras, ale také o budování rozhleden, útulen a horských chat. Díky tomuto úsilí existuje na našich horách mnoho atraktivních cílů, které stále lákají nové návštěvníky.

Liberecký kraj je rozhlednami protkaný a my vás na jednu z nich zve. Jmenuje se Královka a najdete ji na plochem vrcholu hory Nekras, necelý kilometr vzdušnou čarou od střediska Bedřichov. Od roku 1887 zde stála menší dřevěná konstrukce přístupná po žebříku, která byla roku 1888 nahrazena devatenáctimetrovou trémovou věží. Kamennou podobu získala rozhledna v roce 1907 a první návštěvníci na ni vystoupali 8. září téhož roku. Celková výška rozhledny je 23,5 metru, vyhlídková plošina je ve výšce 20,5 metru a vede na ni 102 schodů. Vedle věže stála horská chata s restaurací a ubytováním, která byla po požáru v roce 1933 obnovena a v 80. letech minulého století přestavěna a rozšířena. Po roce 2013 zde byl vystavěn moderní hotelový komplex a renovace se dočkala i rozhledna.

Z jejího ochozu je možné dohlédnout k hlavnímu hřebenu Jizerských hor, západním Krkonošům, Ještědskému hřebenu nebo do Českého ráje.

-felix-

Rozhledna Královka

foto © Matyáš Gál

GEOFUN®
Výletní hry
s mobilem

Navštivte také:

Vyhlídková věž Kalich

Katedrála sv. Štěpána s věží

Muzeum Křišťálový dotek

Historická sklepení

Expozice dolu Richard

Galerie marionet

Dílna ručního papíru

Hrad Litoměřice s expozicí českého vinařství

Severočeská galerie výtvarného umění

www.litomerice.cz

Ještěd – romantika nad oblaky

Jedinečný^Liberec

KAM po Česku? Přece do Liberce! Čeká vás tu spousta pozoruhodných míst, zajímavostí i kuriozit. Třeba krásná radnice se sálem, kde dobro vítězí nad temnými silami a zdejší lustr je tak obrovský, že se na mytí spouští kladkou. A taky rytíř. Ten zase zdobí hlavní radniční věž, a protože je 61 metrů nad vámi, tak si třeba ani nevšimnete, že to je jen kopie.

je jen další z mnoha zajímavostí. Třeba jako **robot Thespian** z vědecko-zábavního centra **iQlandia**. Ten je totiž tak upovídáný, že si vzal i vedlejšák a stal se mluvčím kampaně Evropské hlavní město kultury – Liberec 2028. Máte rádi netradiční umění? Pak se vám bude líbit **kanálová ulička**, která je ozdobena více než 40 kanály z různých měst v ČR i zahraničí a je tak unikátní, že se dostala i do české databanky rekordů. Liberec je také plný koček. Skoro na každém rohu tady číhá **mozaiková kočka** ze skleněných kachliček a někdy na vás z mozaiky kouká i jiné zvířátko nebo příšerka – třeba na přehradě najdete stylově rovnou chobotnice. A jaká je největší pýcha našeho města? Přece **hotel Ještěd**, o tom

Obelisková galerie Liberec – Lázně – tady čert nikdy nespí

Terminál MHD – jedny z největších hodin v ČR

Radnice – krásné interiéry vám o prázdninách rádi ukážeme

Ten pravý rytíř se totiž zatoulal do **Severočeského muzea**, kde stráží historické poklady v interiéru, který prošel tříletou rekonstrukcí a teď se přímo blýská novotou. Hned naproti muzeu je **Obelisková galerie Liberec**, která svými sbírkami naplnila bývalou budovu lázně, a tak se právě tady můžete ponořit do vln umění. Šťastnou trojici tu doplňuje ještě **Technické muzeum**, kde ty největší exponáty musí stát před ním – jako třeba mašina bez komína nebo sněžná rolba z filmu Jak vytrhnout velrybě stoličku. O kus dál – u Labutího jezírka s pelikány – najdete z jedné strany **zoologickou zahradu**, která se na jaře hezky plní roztomilými mláďaty, a z té druhé zase **zahradu botanickou**, kde si hýčkají fantastické masožravky, výstavní orchideje a ve venkovních zahradách to kvete ostošest. Když už je řeč o zahradách, tak jen pár kroků od radnice se

Masarykova ulice – našim tramvajím dvě koleje nestačí

můžete projít **barokní zahradou** kostela Nalezení sv. Kříže, kterou zdobí mariánský sloup z dílny Matyáše Bernarda Brauna, křížová cesta a kaple Božího hrobu, která je kopií kaple v Jeruzalémě. A vůbec nevádí, že je na ní chybný letopočet dokončení. To

není pochyb a všiml si toho celý svět. Jeho autor Karel Hubáček je jediným Čechem v historii, který právě za tenhle projekt obdržel nejvyšší mezinárodní uznání (Perretovu cenu) a čeští architekti budovu prohlásili **stavbou 20. století**. Naše „kosmická loď“ má dokonce i svého Martánka! Takový je prostě Ještěd. Jedinečný, stejně jako město pod ním.

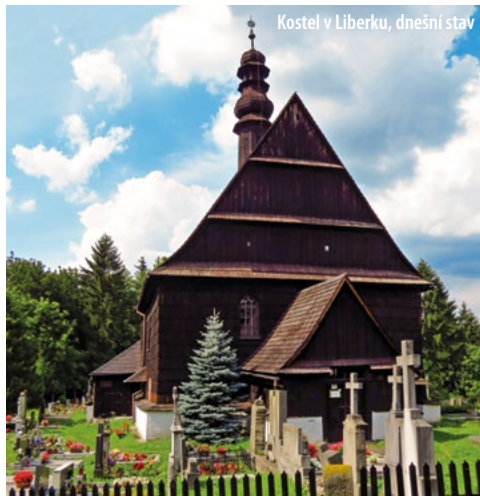
^Liberec

V souvislosti se zpřístupněním památek sledujte prosím aktuální nařízení vlády.

Visit^Liberec
Městské informační centrum
www.visitliberec.eu

Dřevěný kostel v Liberku

Unikátní kostel sv. Petra a Pavla je skvělou ukázkou našeho raného baroka. V jeho sousedství stával dnes zapomenutý středověký hrad Rychmberk.

Kostel v Liberku, dnešní stav

Kostel Petra a Pavla, Pavla Fořtová, perokresba 1938

Dnešní kostel byl vystavěn v letech 1691–1696 a nahradil kostel původní, který stál spolu s hradem nad údolím Liberského potoka do roku 1457. Hrad Viléma z Rychmberka z konce 13. století byl dobyt za husitských válek (1425), poté roku 1457 Jiřím z Poděbrad a roku 1495 je uváděn coby pustý. To nám napovídá, že kostel byl zničen patrně v čase obléhání Jiřím z Poděbrad. Orientován je k severu, zasazen do středu hřbitova a před ním stojí zvonice u průchodu na hřbitov. Branka je situovaná na osu kostelního průčelí a druhá boční branka je za presbytářem. Kostel se vyznačuje prvky lidové architektury, zvláště sedlovou střechou, nádherným barokním interiérem a obrazy na dřevě. Autorem výzdoby interiéru je místní rodák, řezbář a sochař Filip Jakub Prokop, pozdější dvorní sochař Marie Terezie. Zcela jistě vytvořil dřevěné sochy svatých Václava a Jana Nepomuckého, oltář a varhany. Pro svou architektonickou jedinečnost byl kostel sv. Petra a Pavla se zvonicí a farou zapsán jako národní kulturní památka (2014). Náleží k rychnovské farnosti a bohoslužby se tu konají dle ohlášení.

-lgs-

Geolokační hry GEOFUN nově i v Náchodě

Vyhledáváte rádi zajímavé a netradiční procházky ve městech a jejich okolí, při kterých vám je společníkem mobilní telefon nebo jiné chytré zařízení? Patříte mezi příznivce geolokačních her?

S myšlenkou zatraktivnit již známé vycházkové trasy v Náchodě byly ve spolupráci s tvůrci aplikace GEOFUN vytvořeny tři tematické výlety na motivy známých i méně známých náchodských pověstí.

Během svého putování v centru města spojte síly s Fridrichem Falckým prchajícím z české země po bitvě na Bílé hoře, na Státním zámku Náchod pomůžete Ottaviu Piccolominimu, jednomu z majitelů zdejšího panství, zlomit kletbu, která nad tímto místem visí, a v Malých lázních Běloves budete hledat lék na podlomené zdraví princezny Idy

Waldecko-Pyrmontské, manželky Jiřího Viléma ze Schaumburg-Lippe.

Pro absolvování těchto výletních her si na Google Play nebo v App Store zdarma stáhněte aplikaci GEOFUN a pusťte se do poznávání Náchoda trochu jinak!

Městské informační centrum
 Masarykovo náměstí 1, 547 01 Náchod
 mobil: +420 778 411 680
 e-mail: infocentrum@mestonachod.cz
www.mestonachod.cz

foto © Město Náchod

Královédvorský safari park (75 let)

Letos si připomínáme výročí založení zoologické zahrady ve Dvoře Králové, která se pro veřejnost otevřela 9. května 1946. Vedle klasické pěší procházky expozicemi nabízí také projížďku safari parkem nebo prohlídku obrazů Zdeňka Buriana.

K významnému rozvoji zahrady došlo zejména v 70. letech, kdy se stal ředitelem přírodovědec a cestovatel Josef Vágner (1928–2000). Prosadil vybudování safari a zaměření zahrady na africká zvířata, k čemuž přispěl dovozem okolo 2 tisíc zvířat ze svých osmi afrických expedic. Vznikly tak unikátní chovy, v kterých zahrada pokračuje dodnes. Nové zaměření zahrady znamenalo rozšíření až na 70 ha, ale výstavba probíhala mnohem pomaleji, než se očekávalo. Nebyla zcela dokončena ještě ani v březnu 1983, kdy se Vágner vzdal místa ze zdravotních důvodů. Nicméně díky jeho iniciativě vznikla unikátní galerie obrazů Zdeňka Buriana (v Neumannově vile), jež byla otevřena 17. 6. 1983. Dnes se jedná o největší stálou expozici Burianových obrazů na světě. Nástupcem a pokračovatelem Vágnera byl nejdříve Jiří Svoboda, který se snažil imitovat přirozené prostředí zvířat ve výbězích, což také později umožnilo otevření tolik očekávaného safari. Později byl zvolen ředitelem Pavel Suk (1988), který se soustředil na dokončení projektu safari, jenž by umožnil projížďet mezi volně vypuštěnými zvířaty. Veřejnost se na safari poprvé podívala 24. 5. 1989, ale začátkem roku 1993, po zániku federace, začala zahrada

Nosorožec dvourohý (černý)

chátrat v důsledku zániku dotací. Novým impulsem byl nástup Dany Holečkové (1996), která nechala obnovit výstavbu, rozšířit safari o další výběh a zorganizovala dovoz desítek nových živočišných druhů. Od konce roku 2012 je ředitelem Přemysl Rabas, během jehož působení byla otevřena „Expozice velkých afrických transportů“, mapující dovozy zvířat uskutečněné Vágnerem a návraty zvířat uskutečněné Holečkovou. Safari park je znám světu především díky chovu nosorožců bílých severních, kdy žádná jiná zoo tento druh nikdy nerozmnožila.

Lucie Sládková

foto © Wikimedia Commons, autor Místvan

Městské lesy Hradec Králové

Máme rádi zvířata, zvířata, zvířata...

„... protože jsou chlupatá a mají hebkou srst.“ A taky z mnoha jiných důvodů! Jedním z nich je třeba úsměv, který nám umí vykouzlit. 😊 Přijďte se potěšit na Hradecko, míst s těmito kouzelnými tvory tu máme dost. Kupříkladu...

Domov zde našli primáti, ptáci, plazi, koně, šelmy, ovce a další ohrožená zvířata. Přijďte se podívat na lvy, tygry, pumy, kočkodany, lemury, makaky, drápkaté opičky, papoušky, pštrosy, hady, želvy a mnoho dalších. Nebudete litovat! A stejně jako biopark pomáhá zvířatům, vy můžete pomoci bioparku. Adoptujte si zvířátko nebo ho třeba pozvěte na oběd – samozřejmě virtuálně, o postel či talíř se s ním dělit nemusíte. 😊 <https://spolecnostlaguna.cz/cs/bioparkstit.cz>

ZOOPARK STĚŽERY

Rodinný zoopark se chovem zvířat zabývá už přes 25 let a za tu dobu neuvěřitelně rozkvetl. Můžete si prohlédnout surikaty, lemury, klokana, velbloudy, zebry či poníky, dikobraza, pumu, želvy a mnoho dalších zvířat. A za drobnou úplatku je můžete i nakrmit z připravených sáčků, což je obzvláště pro děti zajímavý zážitek. Však kdy se vám poštěstí pohostit Shakiru? Nebojte, nejde o onu zpěvačku, ale o nádhernou bílou velbloudici. 😊 Ačkoliv zoopark není z největších, počítejte s tím, že za hodinu odsud rozhodně neodejdete. 😊 Dobrý pocit vám jistě zajistí i pozvání na virtuální oběd, na které čekají pumy, tapír a další zvířecí kamarádi. www.zoostezery.cz

BIOPARK ŠTÍT

Chovatelské zařízení pro chov exotických i domácích zvířat ohrožených vyhynutím najdete ve vsi Štít/Klamoš 6 km od Chlumce nad Cidlinou.

OBORY V MĚSTSKÝCH LESÍCH

Městské lesy Hradec Králové nabízejí zábavu pro všechny věkové kategorie. Co se zvířecích obyvatel týče, je vsutku na co se těšit! Kraj lesů u obce Hoděšovice patří oboře jelena lesního. Na břehu rybníčka Na Olšině stojí kryté pozorovatelný, ze kterých lze sledovat jelena sika Dybowského. Nedaleko lesní cesty Hradečnice směrem na Bělečko se pak nachází ohrada s daníky a muflony a sousední malá ohrada s divokými prasaty. Také zde můžete z krytých pozorovatelů obdivovat rytíře našich lesů Boba a Pepinu, a to při odpočinku, shánění potravy či hrách. Můžete jim přinést i něco dobrého na zub – nejvíce je potěšíte suchým rohlíkem. A když už do lesů vkročíte, vydovádět se můžete na Rytířském hradišti, protáhnout tělo v Lesní tělocvičně nebo se vzdělávat na některé z tematických naučných stezek. www.mestske-lesy.cz

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Rytíři hradeckých městských lesů jsou...

- a) Bob a Adina
- b) Bob a Pepina
- c) Pepa a Bobina

2. Kolikáté narozeniny letos oslaví velbloudice Shakira ze Zooparku Stěžery?

- a) padesáté
- b) patnácté
- c) páté

3. Jak se jmenuje jeden z poníků v Hravém Poníkově?

- a) Vilík
- b) Pytlík
- c) Otík

4. Na pomoc kterým zvířatům se specializuje společnost Laguna, ke které patří Biopark Štít?

- a) opičkám
- b) papouškům
- c) hadům

? Svě odpovědi nám pošlete do 15. května z www.kampocesku.cz

• [cz/souteze](http://www.kampocesku.cz/souteze) nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží zajímavé ceny věnované Destinačním managementem Hradecko.

HRAVÝ PONÍKOV

Komunitní terapeutické a vzdělávací místo s individuálním přátelským přístupem zní složitě, že? Jinak řečeno, jde o místo plné milých lidí a úžasných zvířat! V Petrovicích u Nového Bydžova najdete dokonalou zábavu pro své ratolesti. Návštěvníci si tu zkouší vše na vlastní kůži. Koníka vykartáčují, osedlají, nakrmí, napasou na vodítku nebo jen pozorují. Kromě koníků je Poníkov domovem celé řady dalších zvířat. Vyberte si z nabídky programů ten pravý pro vás! Více na:

<https://hravy-ponikov.webnode.cz>

www.hradecko.eu

Z Pardubic do Chuchle za 92 minut

(110 let)

„Nový český aviatik inženýr Kašpar z Pardubic zakoupil si Blériota a hodlá s ním cvičiti na závodní dráze pardubické,“ psala Národní politika 13. dubna 1910. Už o dva dny později přeletěl inženýr Kašpar na jednoplošniku Blériot XI. ve výšce 20–25 metrů pardubické vojenské cvičiště.

Když Kašpar plně ovládl letadlo, uspořádal první veřejnou produkci. Nemohla se konat nikde jinde než v jeho rodných Pardubicích, a to 19. června 1910. Aviatik „kutíl“ odstartoval 13. května 1911, několik dnů před svými 28. naroze-

Jan Kašpar

Vzlet Kašparova aeroplánu v Pardubicích

ninami, v 6:15 hodin ráno první dálkový let v historii českého letectví. Na vlastním stroji, který vycházel z konstrukce Blériota a byl opatřen silnějším čtyřválcem Daimler o výkonu 70 koňských sil. Ve výšce asi 800 metrů uletěl Kašpar v aeroplánu bez navigace vzdálenost 121 kilometrů za 92 minut. Po přeletu nad Přeloučí a Kolínem přistál v Chuchli v 7:47 hodin.

Jednoplošník Blériot XI.

Další osud průkopníka české aviatiky už tak zdárný nebyl. V roce 1912 realizoval svůj poslední let. Po smrti milovaného otce se musel starat o rodinný majetek, přestože by se raději věnoval adepty letectví ve své škole v Pardubicích. Navíc přišla první světová válka. Po ní pracoval jako úředník Ministerstva veřejných prací. Obchodoval se dřevem, ale zadlužil se. Nikdy se neoženil. K dluhům se přidala duševní nemoc. Ta byla nejspíš příčinou sebevraždy, kterou spáchal 2. března 1927. Pohřben byl na městském hřbitově v Pardubicích.

-namo-

ALPA

ALPA BYLINNÝ MASÁŽNÍ GEL KAŠTAN

ALPA BYLINNÝ MASÁŽNÍ KRÉM ARNIKA

ALPA FRANCOVKA LIHOVÝ BYLINNÝ ROZTOK

POZNEJ LEGENDU NA VLASTNÍ KŮŽI

Tradiční masážní přípravky Alpa jsou významnou součástí přípravných a regeneračních masáží.

NEJLEPŠÍ DOVOLENÁ NA TŘEBÍČSKU

Objevte kouzlo Třebíčska a zamilujte se do našich památek UNESCO, zámků, rozhleden a čisté přírody.

www.destinace-trebicsko.cz

Bazilika sv. Prokopa - Třebíč

Zámek - Jaroměřice nad Rokytnou

Rozhledna Pekelný kopec - Třebíčsko

Projekt „DM0 Třebíčsko - moravská Vysočina - řízení rozvoje a propagace destinace“ byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

Ptačí království na Lednických rybnících

Soustava pěti jihomoravských rybníků vybudovaných na potoce Včelínek v 15. století utváří malebnou krajinu Lednicko-valtického areálu. Chráněná je jako národní přírodní rezervace a patří mezi nejvýznamnější ornitologické lokality u nás.

Hnízdí zde totiž téměř stovka druhů vodních ptáků. Další se zde zastavují při jarních a podzimních tazích. Rozmnožuje se tu také mnoho obojživelníků. Navštívit toto místo je proto nejlepší právě na jaře.

Kolik napočítáte druhů ptáků?

Vzácné druhy ptáků můžete na rybníku Nesyt sledovat z pohodlí tří ptačích pozorovaten. Dostanete se k nim po turisticky značených cestách a je jen na vás, jestli půjdete pěšky, nebo pojedete

Kameňáček pestrý

Jedna ze tří pozorovaten u rybníka Nesyt

na kole. Určitě si ale nezapomeňte s sebou vzít dalekohled. Pozorování ptáků tak pro vás bude velkým zážitkem. Na obloze zahlédnete kroužit třeba majestátního orla mořského nebo motáka pochopa, na hladině zase kachny – rzohlávky rudozobé nebo husice liščí. A při troše štěstí uvidíte i pisilu čáponohou nebo vzácnou návštěvu od mořských pobřeží – tenkozobce opačného. Nemusíte se bát, že je nepoznáte. Vypadají totiž přesně tak, jak se jmenují.

Pokud se vydáte za ptáky na Lednické rybníky, myslete na to, že největší šanci vidět je budete mít při ohleduplném a tichém chování.

Tento i další tipy na výlet najdete na www.snamidoprirody.cz.

www.nature.cz

foto © Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Jan Miklín

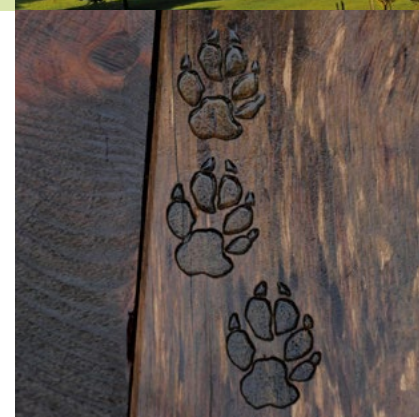

Blíž přírodě

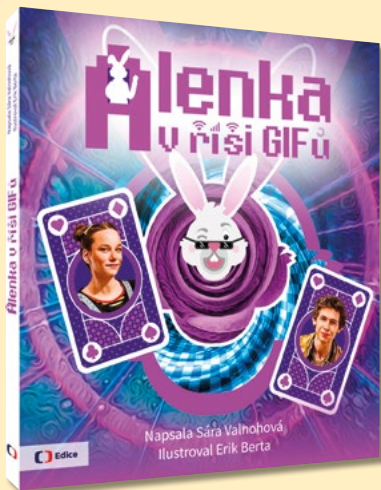
Pojďte s námi do přírody!

- Navštivte přírodně cenné lokality po celé České republice.
- Vydejte se s námi pěšky, na kole či s kočárky na naučné stezky.
- Sledujte rostliny a živočichy z vyhlídek a pozorovaten.
- Objevte s námi orchidejové louky, pralesy a památné stromy.
- Podívejte se do nitra obnovených rašelinišť a mokřadních luk.
- Vyberte si lokalitu na www.blizprirode.cz a vyrazte s NET4GAS a ČSOP do přírody!

Rozvíjíme společensky odpovědnou politiku ochrany přírody s ohledem na současné a budoucí generace a jsme jedním z největších firemních dárců v oblasti ochrany přírody v České republice.

www.blizprirode.cz

napsala Sára Valňohová,
ilustroval Erik Berta
Alenka v říši GIFů

Rádi trávíte čas online? Tak to byste měli vědět, jak se bezpečně na sítích pohybovat, čemu se vyhnout a na co si dát pozor. Šikovná Alenka, její kamarád Oskar a digitální asistent iKrálík vám nejen poradí, jak se stát influencerem nebo youtuberem, ale také jak se na internetu chovat, vyhnout se případným podvodníkům a poradit si s kyberšikanou. Alenka vám dá pár tipů pro focení dobrých selfiček, od iKrálíka se dozvíte, co je virální video nebo jak zacházet s novými technologiemi, a díky Oskarovi zjistíte, že hraní her je sice zábava, ale i to má svá pravidla. A především, a to opravdu stojí za pozornost, vám hlavní hrdinové předvedou, jak důležité je umět se odtrhnout od obrazovky – a třeba si kreslit, hrát fotbal anebo jen tak koukat na nebe! Kniha Alenka v říši GIFů vznikla na motivy úspěšného stejnojmenného pořadu a humorně seznamuje nejen děti s tím, jak funguje internet a jak se vyznat v digitálních technologiích.

? Jak se říká videu, které se rychle šíří internetem a lidé jej sami sdílejí?

- a) virál
- b) šmíral
- c) famfrpál

Své odpovědi nám pošlete do 15. května z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize www.ceskatelevize.cz/eshop. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Helga Hošková-Weissová
Nikdo nás nečekal

Autobiografie akademické malíčky Helgy Hoškové-Weissové, přeživší holocaust, je vpravdě fascinující čtení. Vzpomíná na své idylické dětství v předválečné Praze, na své rodiče, prarodiče a širší rodinu. Vypráví příběhy těch, kteří se již nikdy nevrátili z nacistických táborů a pochodů smrti. Kteří, stejně jako její tatínek, zahynuli neznámo kde. Je těžké mluvit o tom, co zažila, čím musela projít, aby se vrátila a vydala svědectví o době, která se již nikdy nesmí vrátit. Ale přežila. A pro své děti, vnuky, pravnučky a všechny ty, kdo chtějí naslouchat, teď vypráví svůj příběh.

cena: 278 Kč
www.jota.cz

Josef Fryš
120 osobností Podbrdsko

V rozsáhlé galerii osobností, které svůj život nebo jen jeho část spojily s krajinou Brd a Podbrdsko mezi Zbraslaví, Příbramí, Rožmitálem pod Třemšínem a Rokycany, naleznete osudy slavných herců (Oldřich Nový, Nataša Gollová, Jiří Sovák), umělců (Julius Mařák, Ema Destinová, Václav Hrabě), politiků (T. G. Masaryk, Emil Hácha), sportovců (Martina Navrátilová, Věra Čáslavská) a dalších.

cena: 299 Kč
www.starymost.cz

Emil Kintzl, Jan Fischer
Zmizelá Šumava / audiokniha

21 příběhů z míst, která na dnešních mapách Šumavy už nenaleznete!

Do osudů obyvatel Šumavy nemilosrdně zasáhly „velké“ dějiny 20. století, nejprve obě světové války, poté odsun německých obyvatel, neprodyšné uzavření hranice a vytvoření vojenského výcvikového prostoru, kterému musely ustoupit nuceně vysídlené obce i osady. Emil Kintzl, pro nějž je Šumava celoživotní láskou, a Jan Fischer, režisér stejnojmenných dokumentů internetové televize Stream.cz, poutavě a jadrně líčí svérázný život horalů a připomínají bohatou průmyslovou a kulturní historii tohoto regionu.

cena: 279 Kč
www.albatrosmedia.cz

Christophe Dufresnes
Obojživelníci

Obojživelníci představují prastarou skupinu studenokrevných živočichů, jejichž první druhy se na Zemi objevily už před stovkami milionů let. Podrobný atlas obsahuje druhy vyskytující se v západní palearktické oblasti. Každý profil uvádí podrobný popis, chování a zajímavé informace o způsobu života a životním cyklu. Barevné mapky ukazují rozšíření jednotlivých druhů a jedinečné fotografie přibližují detaily zásadní pro určování. Autor Christophe Dufresnes, uznávaný francouzský herpetolog a badatel, získal doktorát na Universitě de Lausanne a během svých cest po Evropě shromáždil bohatý obrazový materiál, který využil v této publikaci.

cena: 279 Kč
www.knizniklub.cz

Šibenice v Ostravě

Ostravě náleželo hrdelní právo někdy od počátku 16. století. Podrobnosti o činnosti kata a zprávy o odsouzených se prakticky téměř nedochovaly. Přesto šibenice existovaly...

Ostravská šibenice zanesená v mapě

Dokladem o jejich výskytu a využívání jsou vojenské mapy, které vznikaly od 60. let 18. století. Tehdejší topografové kromě krajinných útvarů a prvků jako typy cest, řeky, potoky a strouhy, pozemky a budovy zaznačili i místa, kde se popravovalo, symbolem dvoj-, troj- nebo čtyřboké konstrukce. Černou barvou dále rozlišovali šibenice dřevěnou a barvou červenou její zděnou podobu. Mezi nimi se najde i moravsko-ostravská šibenice, která se nacházela poblíž takzvané skotnice, což byla cesta k vyvážení dobytka z města na obecní pastviny. Již v době zákresu už ale nesloužila šibenice svému účelu, protože postupem doby státní zákonodárství a jeho reformy omezovaly místní hrdelní soudy a centralizovaly

foto © Wikimedia Commons; <http://oldmaps.geolab.cz>

výkon práva jen k některým vybraným soudům. Z tehdejších pastvin nazývaných dobytčími loukami (německy Viehweiden) se nedochovalo nic kromě dnešního zkomoleného názvu části města Fifejdy. Podobu ostravské šibenice, tedy podobného typu, nám pomůže pro lepší představu přiblížit dochovaná šibenice v německém městečku Mudau. Umístění bývalé ostravské šibenice dnes

Šibenice v německém městečku Mudau

odpovídá zhruba rozhraní prostoru areálu Městské nemocnice a sadu Dr. Milady Horákové. Tak trochu symbolické...

-liban-

Když popravit, tak nóbl...

Bývalá popravčí místa jsou prý prokletá a zlo se v nich přímo zhmotňuje. V Olomouci by to muselo být v minulosti ještě něco víc, než bylo obvyklé. Tady totiž v prostoru dnešní ulice Na Šibeníku existovala naprosto unikátní šibenice, která prý neměla obdobu v celé zemi.

Model olomoucké šibenice, Vlastivědné muzeum Olomouc

Jednalo se o zděnou a poměrně velkoryse postavenou stavbu, kde byl katovi i odsouzeným dopřán ojedinelý „komfort“... Její popis z roku 1746 se dochoval díky místnímu písaři a právníku Floriánu

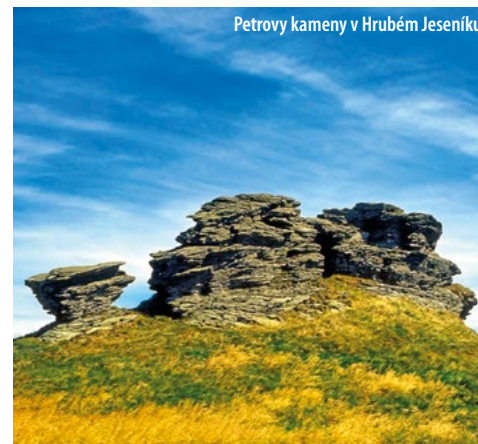
foto © Vlastivědné muzeum Olomouc

Josefu Louckému a staviteli Janu Matyáši Kniebandlovi, který ji v roce 1755 nakreslil. V té době už šibenice pět let nestála v souvislosti s výstavbou tereziánské pevnosti. V Olomouci se ale popravovalo dál až do šedesátých let 19. století vždy na aktuálně nových šibenících. Poté se přesunuly šibenice do věznic. Poprava oběšením byla v minulosti považována za potupnou a pro vyšší společenské třídy bylo určeno stětí mečem. Ještě horší to měly ženy, které byly častěji rovnou pohřbívány zaživa nebo topeny, protože by jejich vystavená a často odhalená těla mohla pohoršovat. K „emancipaci“ a rovnosti práv mužů i žen v tomto směru došlo od počátku 19. století. V době první republiky proběhla v Olomouci pouze poprava vraha, lupiče a kasaře Martina Leciána, kterou provedl úřední popravčí Leopold Wohlschläger. Po válce do roku 1947 bylo oběšeno 44 konfidentů a příslušníků SS nebo gestapa a poté ještě do roku 1952 pět vrahů. A tím snad vše skončilo...

-babok-

Kde bydlí čarodějnice?

Pochybuje snad někdo z vás, že veškeré zlo, reje a sabaty čarodějnic jsou řízeny z Petrových kamenů? Tady v přírodní chráněné rezervaci je totiž „dáblová ředitelna“ a hlavní jeviště.

Petrovy kameny v Hrubém Jeseníku

Lidská fantazie a zloba přisoudily třetímu nejvyššímu vrcholu Hrubého Jeseníku (1447 m n. m.) a třem sedmimetrovým břidlicovým a rulovým skaliskům nadpřirozené vlastnosti. Koncem 17. století dokázal inkvizitor Jindřich František Boblg z Edelstadtu vytvořit takovou hysterickou atmosféru, která v letech 1678–1696 ve vykonstruovaných procesech přivedla na smrt stovku lidí. Mazaný inkvizitor v podstatě už v závěru svého života obviňoval své oběti z čarodějnictví na základě jejich majetku či osobních pohnutek a vše si pojistil doznáním po dlouhém mučení. Jako důkaz byly třeba používány „čarodějné modlitby“, které sám inkvizitor sestavoval a donutil oběti je odříkat. Modlitby byly plné oplzlých slov a vulgarismů a svědčí o jeho narušené psychice. Získaný majetek si většinou rozdělil s panstvem v Losínách. Jako důvod pro spuštění procesu stačila jen pouhá skutečná či domnělá přítomnost na Petrových kamenech a už to jelo... Nejstatečnější mezi oběti byl Heinrich Peschke a jeho žena Marie, jejichž osud a okolnosti kolem procesů z období 2. poloviny 17. století přibližuje od roku 2010 čarodějnická expozice v Geschaderově domě v Šumperku. Je to jedno ze zastavení na Čarodějnické cyklotrase vedoucí od Mohelnice přes Šumperk až do Zlatých Hor, polské Nisy a Paczkowa.

A myslíte, že něco podobného se dnes nemůže stát? Jste na omylu, protože hloupost a nevědomost v kombinaci se strachem je nevyčerpatelnou studnicí všech manipulátorů. A nemusí mít zrovna rohy dábla a sídlit na nějakém kopci nebo jiném vyvýšeném místě... třeba na hradě.

-matla-

foto © Kudry z mudy

Na Východní Moravu za zážitky

Vezměte děti na dovolenou tam, kde se sny mění ve skutečnost. Vždyť kdo z nás někdy nechtěl být námořníkem, rytířem, princeznou, filmařem či objevitelem? Přijďte na Východní Moravu, kde o zážitky není nouze.

O tom, že **Zoo Zlín** vám za jediný den nabídne výlet do několika kontinentů, není pochyb. Děti, ale i vy dospělí budete mít jistojistě zážitek, když si budete moci pohladit rejnoka nebo nakrmit žirafu. Nedílnou součástí zoo je dětské hřiště s vodními prvky. Ze zoo se vydejte na nedaleký **hrad Lukov**, ze kterého prý vede tajná chodba. Zvířata potkáte také v **Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně** – čekají zde na vás postavičky z oblíbeného Večerníčku Krysáci. Zlín je město filmu, tak toho využijte a v ateliérech natočte vlastní snímek. Nenechte si ujít ani výlet do **Luhačovic**, s průvodcem pro děti Hurá ven! budete o prázdninách při procházce lázeňským městem třeba skákat přes švihadlo. A pokud chcete poslat pozdrav domů, navštivte

Městské muzeum Valašské Klobouky, kde si vyrobíte originální modrotiskovou pohlednici.

Do oblak se přenesete na Slovácku – v **Leteckém muzeu Kunovice** jsou k vidění rozličná letadla zevnitř i zvenku. A co taková plavba po vodě? Na Baťově kanálu si lze půjčit loď, hausbót nebo rovnou nastoupit na některou z výletních plaveb. Doporučujeme plavbu do **Uherského Ostrohu**, kde můžete v místním zámku prozkoumat podzemí i vystoupat na zámeckou věž. Jde to i po souši, na kole – cyklostezky vás na Východní Moravě dovedou na mnoho zajímavých míst, třeba ke **KOVOZOO**, kde si prohlédnete a osaháte na 300 zvířat vyrobených z kovového šrotu. Krásné jsou také procházky v přírodě. Dá se vystoupat

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. V jaké hloubce najdete tunel, který vám umožní nahlédnout na život pod hladinou jezera v areálu Živá voda Modrá?

- a) 3,5 metru
- b) 4 metry
- c) 2,5 metru

2. Jak vysoká je Jurkovičova rozhledna v Rožnově pod Radhoštěm?

- a) 30 metrů
- b) 33 metrů
- c) 31,09 metru

3. Kde se natáčela pohádka Peklo s princeznou?

- a) Hrad Brumov
- b) Arcibiskupský zámek Kroměříž
- c) Zámek Buchlovice

4. Kde najdete obří hru Člověče, nezlob se i oblíbené nafukovací hračky slona, buvola či žirafy?

- a) Muzeum Bojkovska
- b) Slovácké muzeum Uherské Hradiště
- c) Muzeum Napajedla

? Své odpovědi nám pošlete do 15. května z www.kampocesku.cz/souteze nebo pošlou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží od Centrály cestovního ruchu Východní Moravy zajímavé ceny.

k nikdy nedobytému **hradu Buchlov**, kde mají připraveny prohlídky pro dětské návštěvníky.

Krásný zámek, který znáte z pohádek, najdete také v **Kroměříži**. Je obklopen Podzámeckou zahradou, ve které je i zookoutek. Program pro děti nabízí **Muzeum Kroměřížska** na Velkém náměstí. Z Kroměříže se vydejte do **Holešova**, z dílny **Malého muzea kovářství** si třeba odnesete něco na památku. Odsud už je to jen kousek do **Muzea v přírodě v Rymicích**, kde uvidíte doškové chaloupky i větrný mlýn.

Originální dřevěné stavby uvidíte také ve **Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm**. Najdete zde i funkční dřevěný kolotoč. Z Rožnova se můžete vydat na kole po rovince po **Cyklostezce Bečva** do Valašského Meziříčí i Velkých Karlovic. Kdo touží po adrenalinovém zážitku, jede do cyklistického areálu **Bike aréna Vsetín**. Ve Vsetíně si nenechte ujít návštěvu **Muzea regionu Valašsko**. Děti oblíbená je **interaktivní expozice Templářský sklípek** – replika rytířského sálu v podzemí vsetínského zámku.

www.vychodni-morava.cz/dovolen

i Kolín

Poklad v srdci Kolína
 Areál Bartolomějského návrší v centru města vás zve na procházku historií. Nenechte si ujít parlérovský chrám, kostnici s bohatou výzdobou, budovu bývalé farní školy s interaktivní expozicí, vyhlídku ze zvonice a zelené rozkvetlé parkány.
www.bartolomejskenavrsi.cz

i Zbiroh

Krajem vyhlídkových míst
 Trasa dlouhá 6,5 km začíná na náměstí ve Zbiroze. Vede kolem zámku na Čertovu skálu s vyhlídkou na Brdy a Přírodní park Radeč. Pod vrchem Světovina se vydáte přes vrchol s výhledy na CHKO Křivoklátsko zpět na náměstí.
www.zbiroh.cz

i Františkovy Lázně

Načerpejte energii tam, kam si pro ni jezdili i habsburští panovníci. Františkovy Lázně jsou místem pro regeneraci organismu a odpočinek. Město zasazené v zeleni parků vybízí k procházkám a přijdou si zde na své milovníci běhu i cyklistiky.
www.frantiskovy-lazne.info

i Dubá

Město Dubá
 TIC Dubá vás zve k toulkám po DUBSKÉM ŠVÝCARSKU. Čeká na vás systém odpočívadel s šestnácti informačními panely o kulturně-historickém a přírodním dědictví krajiny, které jsou na turistických trasách.
www.mestoduba.cz/turista/turisticke-cile-v-okoli/dubske-svycarsko/

i Ústí nad Labem

TIC Ústí nad Labem
 Ústí nad Labem má mnoho lidí spjato s vodou. Turistům však nabízí mnohem více. Město je zasazeno v překrásné krajině, najdete zde rozhledny, spoustu přírodních zajímavostí včetně několika vodopádů, ale i historické a technické památky.
www.usti-nad-labem.cz/cz/volny-cas/

i Žatec

TIC Žatec
 Turistické informační centrum v Žatci vám nabídne nejen prohlídku radniční věže, ale také novou expozici Žatec v proměnách času. Výstava ukáže, jak se město proměňovalo během staletí, představí žatecké osobnosti a také další zajímavosti.
www.infozatec.cz

i Hostinné

Otevíráme další úsek cyklostezky na Labské stezce
 Nový úsek navazuje na již hotové části v Hostinném. Jedná se o první část propojení s Klášterskou Lhotou, která je prozatím ukončena v obci Prosečné. Součástí nové cyklostezky jsou dvě odpočívadla.
www.labska-stezka.cz

i Bohdalov

Přírodní park Bohdalovský
 Bohdalovský přírodní park v západní části žďárského okresu na území 60 km² chrání spoustu rybníků, rašelinišť a bohatou faunu. Městys Bohdalov je v jeho centru, park však sahá až k obcím Budeč, Nové Veselí a Matějov.
www.korunavysociny.cz

i Ivančice

Ivančická zastavení
 Přijedte do Ivančic, kde se v malebné krajině tří řek nacházejí **Ivančická zastavení** – sochy ze dřeva, kamene a kovu, doplněné posezením. Tato zastavení jsou oblíbenými cíli rodin s dětmi, ale také turistů a cyklistů.
www.kic.ivanvice.cz

i Potštát

Zřícenina hradu Puchart
 Nabízíme zajímavý cíl nedaleko našeho města. Malý zbytek hradu původem ze 13. století najdete na skalnatém ostrohu na žluté turistické trase. Nebojte se stoupání, budete odměněni pohledem na ojedinělé skalní útvary.
www.potstat.cz/prirodni-zajimavosti

i Brušperk

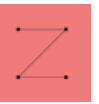
Náměstí J. A. Komenského
 Zve vás k procházce po náměstí s barokními domy a původním gotickým půdorysem. Empírová radnice a přilehlý barokní kostel sv. Jiří vytvářejí unikátní celek nazývaný „Lašský Betlém“. Historické jádro města je městskou památkovou zónou.
www.infobrusperk.cz

i Zlín

Architektura a historie Zlína
 Jak poznat architekturu a historii Zlína? Využijte databázi Zlínského architektonického manuálu (ZAM). Tři tematické tištěné mapky vám ukáží, co byste neměli minout. K vyzvednutí v IC. Všechny devět tras najdete na zam.zlin.eu nebo www.ic-zlin.cz
www.ic-zlin.cz

Za největší hrad na Moravě je považován Helfštýn u Lipníka nad Bečkou. Z mohutného goticko-renesančního hradu se zachovala část paláce, pět bran i značná část hradeb. Na hradě se koná stálá ... zde každoročně pořádají své setkání - Héfaïston.										
POMŮCKA: ALT, CCA, HEAD, RTL	PŘEDNÍ STRANA MINCE	ÚTOČNÝ ZASAH	AKCIOVÁ SPOLEČ- NOST ZKR.	LUCEMBUR- SKÁ TV STANICE	 SLEZSKÉ MĚSTO SPZ PRAHY	DRUH TRÁVY	ŠPATNÝ MALÍŘ	INICIÁLY SKLADA- TELE DVORÁKA	STÁŘÍ	ZPĚVNÝ HLAS
STŘEDOVĚ- KÝ NÁJEZD- NIK										
1. DÍL TAJENKY										
INICIÁLY HEREČKY BALZEROVÉ			LÉČKA ZNAČKA LYŽÍ					INICIÁLY BÁSNÍKA TOMANA OBILNINA		
KOUT MÍSTNOSTI				VÝTVOR ANEKDOTA					3. DÍL TAJENKY	ZÁPADO- ČESKÉ MĚSTO
VZEZŘENÍ					ČERNÝ PTÁK UZENINY					
 OSLOVENÍ MUŽE		ARMÁDNÍ TĚLOV. KLUB 2. DÍL TAJENKY				JMÉNO MOD. MAREŠE CITOSLOVCE PLAŠENÍ				
MLÉČNÁ POCHOUTKA							SEVERO- VYCHOD PŘIPOJENÍ K INTERN.			VIŘENÍ
INICIÁLY HEREČKY MANDLOVÉ			TITUL TUR. ÚŘEDNÍKA ZNAČKA SUŠENEK					SLOVENSKÁ POLNÍ MÍRA PATŘÍCI EVĚ		
NĚMECKÉ ZKR.				LOKNY TAHLE						
VÝKVĚTY						PATŘÍCI SOBĚ ZPĚVNÝ PTÁK				
 ELIŠKA DOMÁCKY PENĚŽNÍ HODNOTA					POSILOVACÍ CVIK MIKULÁŠ DOMÁCKY					TRESKOVITÁ ŘÍČNÍ RYBA
PŘÍBLIŽNĚ ZKR.				CHEM. ZN. MOLYBDENU NÁZEV HLÁSKY Z			NÁR. TECH. MUZEUM KANC. PREZ. REP. ZKR.			
INICIÁLY HERCE KOHOUTA			PŘÍNOS ZVUK TROUBENÍ TRUBKY					NÁZEV HLÁSKY N FILM. MIMO- ZEMŠTAN		
MALÁ KOVOVÁ SPOJOVACÍ SOUČÁSTKA							POKRYV PTAČÍHO TĚLA			
POLO- DRAHOKAMY							ČÁST MALÝCH ÚST			

Správné odpovědi a výherci

Kam po Česku, duben 2021

Celkem došlo 2 763 odpovědí, 2 748 z internetu a 15 dopisů, z toho 1 627 žen a 1 136 mužů.

Augustinova historická fotohádanka

odpovědi: 1. a) Horšovský Týn, 2. a) Zelená Hora, 3. b) Bezděz, 4. b) Kost, 5. c) Orlik, 6. c) Velhartice, 7. b) Zámek Poděbrady, 8. b) Vlašský dvůr, 9. a) Bor, 10. c) Nečtiny, 11. c) Střekov, 12. b) Hasištejn

soutěžilo: 332 čtenářů; 258 správně; 74 špatně

výherci: A. Jelínková, Benešov; Z. Lípová, Žďár nad Orlicí; J. Borůvka, Zbraslav

Edice ČT

otázka: Babičky připravovaly tzv. šmolc. Jde o:

soutěžilo: 537 čtenářů; 532 správně; 5 špatně

odpověď: c) přepuštěné máslo

výherci: D. Dědičková, Brno; D. Kubálová, Kolín; P. Navrátil, Uherské Hradiště

Kartografie PRAHA

otázka: Vůbec první chráněná krajinná oblast byla vyhlášena 1. března 1955. Víte, jak se tato CHKO jmenuje?

soutěžilo: 392 čtenářů; 387 správně; 5 špatně

odpověď: c) CHKO Český ráj

výherci: E. Kellerová, Písek; L. Součková, Chotěboř; M. Bednář, Nová Bystrice

Zažijte Tábor s dětmi

odpověď 1: a) brýza s barevnými pentlemi
odpověď 2: c) Tábor, pevnost spravedlivých
odpověď 3: b) Iesokoutek s divokou zvěří

soutěžilo: 433 čtenářů; 328 správně; 105 špatně

odpověď: c) CHKO Český ráj

výherci: P. Procházková, Jaroslavič; N. Kašpárková, Sychrov; M. Janíková, Hodonín; J. Sklář, Strakonice; M. Kamešová, Humpolec; M. Hilická, Pardubice; J. Chnabl, Zábřeh na Moravě; M. Vejborná, Hradec Králové; M. Fialová, Karlovy Vary; R. Šústek, Zlín

Hra na zahradě secesní vily a údolí plné bledulí

odpověď 1: a) Roškotovo divadlo
odpověď 2: c) 1996

výherci: J. Morávková, Brandýs nad Labem; M. Kovaříková, Praha 4; A. Boňková, České Budějovice; M. Růžicková, Kroměříž; J. Kusá, Litomyšl; J. Volf, Mšec; P. Pecka, Vysoké Mýto; E. Svobodová, Újezd u Brna; M. Krobová, Kladno; Š. Fiala, Karlovy Vary

soutěžilo: 431 čtenářů; 328 správně; 103 špatně

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na fotografii?

výherci: M. Kulhavý, Pardubice; J. Adamová, Úžice; P. Pražák, Jaroměř

odpověď: b) Zemská sněmovna v Opavě

soutěžilo: 383 čtenářů; 327 správně; 56 špatně

Křížovka

...leží největší skalní hrad Sloup

výherci: L. Červinek, Most; F. Landa, Týn nad Vltavou; M. Čížková, Tehov

soutěžilo: 255 čtenářů; 254 správně; 1 špatně

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Poznáte místo na fotografii?

- a) hrad Loket, rok 1870
- b) hrad Pecka, rok 1820
- c) hrad Sovinec, 19. století

Tajenku křížovky a odpověď na fotohádanku nám zašlete do 15. května z www.kampocesku.cz/ souteze nebo na adresu redakce. Dvakrát tři autoři správných odpovědí obdrží mapu věnovanou vydavatelstvím Kartografie PRAHA.

Podmínky soutěží najdete na <https://www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky>. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Výherci budou o výhře informováni v příštím vydání KAM po Česku a výhry jim budou zaslány zadavatelem soutěže v co nejkratší době.

Hrad Kost

To není jen Kost,
hradů a zámků máme dost...

Zámek Karlova Koruna
Chlumec nad Cidlinou

Zámek Hrádek u Nechanic

Mramorový sál

Rytířský sál

Zámek Doudleby nad Orlicí

Zámek Ratibořice

Hrad a zámek Staré Hradky

Zámek Nové Město nad Metují

15 LET S VÁMI

PŘEDPLATNÉ

OBJEDNAT U: SEND Předplatné s. r. o. | Ve Žlíbku 1800/77 | 193 00 Praha 9
e-mail: send@send.cz | tel.: +420 225 985 225 | mobil: +420 777 333 370

OBJEDNAT U: REDAKCE KAM po Česku | Kubelíkova 30 | 130 00 Praha 3
e-mail: redakce@kampocesku.cz | tel.: +420 222 944 816-7 | mobil: +420 602 223 279